۱۱/۰۲/۰۸

اولدوز او کارغان
صمد بهرنګي
ژباړه: ف. رووفي
خپرندویه : سیند خپروندویه
وب لاګ:ketabtoon.blogspot.com

اولدوز او کارغان
صمد بهرنګي
ژباړه: ف. رووفي

کاظم – د ماشومانو دوست –
او
روح انګیز ته چې مونږ ته ښه ماشومان
وروزي.
په دې هیله چې په غټوالي کې یې ژوند زمونږ نه
ښه وي.

ب

د اولدوز څو خبرې:

ماشومانو، سلام! زما نوم اولدوز دی. مانا يې ده ستوری. سږکال مې لس کاله پوره شو. دا کيسه چې لولی زما د سرگذشت يوه برخه ده. ښاغلي «بهرنگ» يو وخت زمونږ د کلي ښوونکی و. زمونږ په کور کې اوسيده. يوه ورځ ما ورته خپل سرگذشت ووايو. د ښاغلي «بهرنگ» خوښ شو او وې ويل: که اجازه راکړې، ستا او د کارغانو پر سرگذشت به کيسه وليکم او کتاب به ترې جوړ کړم. ما ومنله خو په څو شرطونو: لومړی دا چې زما کيسه يوازې ماشومانو دپاره وليکي، ځکه چې د لويانو حواس دومره گډوډ دي چې زما په کيسه نه پوهيږي او خوند ترې نه اخلي. دوهم دا چې، زما کيسه هغو ماشومانو د پاره وليکي چې يا غريب وي او يا هم ډير نازولي نه وي. نو، لاندينې ماشومان حق نلري زما کيسي ووايي:

۱ـ هغه ماشومان چې له نوکر سره ښوونځي ته راځي. ۲ – هغه ماشومان چې په گران بيه موټرونو کې ښوونځي ته راځي. ښاغلی «بهرنگ» ويل چې په غټو ښارونو کې شتمن ماشومان همداسې کوي او پر ځان ډير نازيږي.

دا هم بايد ووايم چې تر اووه کلنی پورې د ميرې مور سره وم. دا کيسه هم د هاغه وخت ده. خپله مور مې په کلي کې وه. پلار مې طلاقه کړې وه. د پلار کور ته يې شړلې وه او بله ښځه يې کړې وه. پلار مې په يو دفتر کې کار کاوه. هاغه وخت مونږ په ښار کې ژوند کاوه، چې يو کوچنی ښار وو او لا يې يوازې يو واټ درلود. د څو کالو وروسته زه هم کلي ته لاړم.

په هر حال، ښاغلي «بهرنگ» قول راکړ چې له دې وروسته زما د غټې نانځکې کيسه وليکي. هيله من يم چې زما له سرگذشت نه ډير څه زده کړی.

ستاسو ملگرې – اولدوز

د کارغانو د مور پیدا کیدل

اولدوز په کوټه کې ناسته وه. بهر ته يې کتل. میره مور يې حمام ته تللې وه. ور يې کلپ کړی وو. اولدوز ته يې ویلي وو چې له ځایه ونه ښوري. که نه، نو راځي او پلار ته يې وايي. اولدوز په کوټه کې ناسته وه. کتل يې. فکر يې کاوه. د غټانو په شان په فکر کې وه، نه ښوریده. د میرې مور نه ډېره داریده. د نانځکې په فکر کې هم وه. نانځکه يې نوې ورکه کړې وه. زړه يې دومره خپه وو چې د ویلو نه دی. څو کرتې يې ګوتې وشمیرلې. وروسته د کړکۍ خوا ته راغله. حوصله يې بایللې وه. ناڅاپه يې ولید چې یو تور کارغه د حوض په غاړه ناست دی، اوبه څښي. یوازیتا يې هیره شوه. زړه يې خلاص شو. کارغه سر راپورته کړ. سترګې يې په اولدوز ولګیدې. غوښتل يې والوزي. اولدوز فکر وکړ چې کارغه خاندي. خوشاله شوه. ورته يې وویل: ښاغلی کارغه، د حوض اوبه چټلې دي، که ويې څښې ناروغه به شې.

کارغه بیا وخندل او ټوپ يې کړ او رامخ ته شو. وې ویل: نه زړګیه! مونږ کارغانو ته فرق نه کوي. له دې نه ډېر ناولي شیان خورو او هیڅ راباندې نه کیږي. بله دا چې ما ته «ښاغلی کارغه» مه وایه. زه ښځه یم. څلور اولاده لرم. ما ته د "کارغه مور" وایه.

اولدوز پوه نشوه چې د کارغه کوم ځای ښځې ته پاتې کیږي. دومره مهربانه وه چې اولدوز غوښتل ويې نیسي او مچ يې کړي. سمه ده چې کارغه ښکلی نه و، بدرنګه هم و، خو مهربانه زړه يې درلود. که لږ مخې ته راغلی وی، اولدوز نیولو او مچوی يې.

د کارغانو مور بیا هم مخې ته راغله او وې ویل: ستا څه نوم دی؟

اولدوز ورته خپل نوم وواېه. بیا د کارغه مور پوښتنه وکړه: اوس ته څه کار کوې؟

اولدوز وویل: هیڅ، میرې مې دلته پرېښې یم او تللې حمام ته. ویلي، و نه ښوریږم.

د کارغه مور وویل: ته خو د لویانو په شان فکر کوې. ولې لوبې نه کوې؟

اولدوز د خپلې غټې نانځکې په فکر کې شوه. اسویلي وکړ. بیا يې کړکۍ خلاصه کړه چې غږ يې بهر ته ووځي او وې ویل: د کارغه مورې، څه نه لرم چې لوبېورباندې وکړم. یوه غټه نانځکه مې درلوده چې ورکه شوه. نانځکې مې خبرې کولې.

د کارغه مور د سترګو اوښکې د ځانګ په څوکه پاکې کړې، ټوپ يې کړ او د کړکۍ په خوله کې کیناسته. اولدوز لومړی وډار شوه او څنډې ته شوه. بیا دومره خوشاله شوه چې څه به وایی او رامخې ته شوه. د کارغه مور وویل: ملګرې او همزولې هم نه لرې؟

اولدوز وویل: «یاشار» شته. خو هغه هم اوس ډېر لږ وینم. ښوونځي ته ځي.

د کارغه مور وویل: راځه دواړه لوبې وکړو.

اولدوز د کارغانو مور په غیږ کې ونیوله. سر يې ورته مچ کړ. مخ يې ورته مچ کړ. ښکې يې څیرې وې. د کارغه مور پینې راټولې کړې وې چې د اولدوز جامې ناولې نشي. اولدوز يې منبوکه هم ښکل کړه. منبوکې يې د صابون بوي کاوه. وې ویل: د کارغه مورې، ستا صابون ډېر خوښیږي؟

د کارغه مور وویل: په صابون پسې مرم.

اولدوز وویل: میره مې په قهریږي که نه، نو، یوه کلچه مې درته راوړله خوړلې به دې وی.

د کارغه مور وویل: پټ يې راوړه. میره دې نه پوهیږي.

اولدوز وویل: ته نه ورځې ورته یې نه وایې؟

د کارغانو مور وویل: زه؟ زه د چا چغلي نه کوم.

اولدوز وویل: میره مې وایي: «ته چې هر کار وکړې، کارغه راځي ماته یې وایي.»

د کارغه مور د زړه له کومې وخندل او وې ویل: درواغ وایي زړګیه، زما دې په دې تور سر قسم وي، زه د چا چغلي نه کوم. اوبه ځښل بهانه کوم، د حوض غاړې ته راځم. بیا صابون او کب غلا کوم او بیرته ځم.

اولدوز وویل: د کارغانو مورې، غلا ولې کوئ؟ ګناه لري.

د کارغه مور وویل: زړګیه، مه ماشومه کیږه، ګناه څه ته وایې؟ دا، ګناه ده چې غلا ونه کړم او زه او اولاد مې له ولږې مړه شوو. زړګیه، دا ګناه ده چې ګیډه مړه نه کړم. دا ګناه ده چې صابون د پښو لاندې پروت وي او زه وږې پاتې شم. زما دومره عمر شوي دی چې په دې خبرو پوه شم. په دې هم ته پوه شه چې په دې تشو نصیحتونو د غلا مخه نیول کیدای نشي. تر هغه وخته چې هر څوك د ځان دپاره کار کوي غلا به هم وي.

اولدوز غوښتل لاړه شي یوه چکۍ صابون غلا کړي او د کارغانو مور ته یې ورکړي. میرې یې خوراکي شیان په الماری کې ایښودل او الماری به یې قفلوله. خو صابون به یې نه پټوه. د کارغه مور یې د دروازې غاړې ته پریښوده او خپله پخلنځای ته لاړه. یوه چکۍ صابون یې واخیست او رایې ووړ.

ماشومانو، بده ورځ په سترګو ونه وینئ! اولدوز ولید چې کارغانو مور وتلی ده او میره یې هم د کړکۍ خوا ته راروانه ده. د حمام کځوړه یې په تخرګ کې نیولی ده. مخ یې تك سور وو. اولدوز ډیره بده ګیره شوی وه. میرې یې د کړکۍ نه سر دننه کړ او چیغه یې کړه: اولدوز، بیا څه شوي چې کور لټ په لټ کوئ؟ درته مې نه وو ویلي و نه ښوریږې، ها؟

اولدوز څه ونه ویل: میره یې لاړه چې د ور کلپ بیرته کړي او وننوځي. اولدوز په تونده صابون د کمیس لاندې وواهه، په یوه ګوټ کې کیناسته. میره یې وررننوتله او وې ویل: ووایه، څه پسې ګرځېدې؟

اولدوز یو دم وویل: مورې... ما مه واهه! په ورکه شوی نانځکې پسې مې ګرځیدم. میرې یې د اولدوز نانځکه بدې شوه. د اولدوز غوږ یې ونیو او کش یې کړ او وې ویل: سل کرتې مې درته ویلي د ناولي نانځکي خیال دې له سره وباسه! پوهیږې؟

له هغې وروسته، میره یې پخلنځای ته لاړه چې ځانته چای دم کړي. اولدوز میتیازې بهانه کړې، انګړ ته لاړه اخوا دیخوا یې وکتل، ویې لید د کارغه مور په بلې ناسته ده، سترګې پر لار ده. صابون یې یووړ او د ګلانو او بوټو لاندې یې کیښود، د کارغه مور ته یې سترګه ووهله چې راشه صابون دې واخله. د کارغه مور ډیر په کراره راکوزه شوه او لاړه د ګلونو او بوټو منځ کې پټه شوه. اولدوز ورنه پوښتنه وکړه: د کارغه مورې، یو بچې دې راولی، ما سره لوبې وکړي؟

د کارغه مور غلې وویل: د غرمې نه وروسته منتظره اوسه، که میره مې راضي شو، راولم یې. صابون یې پورته کړ، والوتله او لاړه.

اولدوز آسمان ته سترګې نیولې وی. کله چې کارغه لرې ووت د خوشالی نه یې په ټوپونو شروع وکړه. ګنې خبرې کوونکی نانځکه یې موندلې وي. ناڅاپه میرې یې ورباندې چیغه کړه: جینې، ولې ګډیږې؟ دننه راشه، ګرمي دې وهي. زه دې پرستاری وس او حوصله نلرم.

د غرمی د ډوډۍ وخت وو. اولدوز راغله او په کوټه کې کیناسته. څو دقیقې وروسته یې پلار د دفتر نه راغی. حال یې خراب وو. د اولدوز د سلام ځواب یې هم ورنکړ. په ناپرېمنځلو لاسونو په دسترخوان کیناست او په خوړلو یې شروع کړه.لکه چې بیا د دفتر رئیس ورته څه ویلي ول.

لږ پاتې وو چې د سرو شو کچالانو بوي اولدوز بیهوشه کړي. د پلار خوړلو ته یې کتل او د خولې ناړې به یې تیرولې. نه یې شو کولای څه شی واخلي او ویې خوري. میرې به یې تل ویل: کوچنیان حق نلري په خپله ځانته خواړه راواخلي. باید لویان ورته په لوښي کې خواړه واچوي او ویې خوري.

«ښاغلی کارغه» ویېژنو

د سنبلې میاشت وه، غرمې ډوډۍ یې خوړله، پلار او میرې ته به یې خوب ورتلو، بیده کیدل به. اولدوز هم مجبوره وه بیده شي. که نه، نو پلار یې ورته قار کولو، ویلی: کوچنیان باید د غرمې ډوډۍ وخوري او بیده شي. اولدوز هیڅکله نه پوهیده چې ولي خامخا بیده شي. له ځان سره یې ویل: نن ورځ نشم بیدیدلای. که بیده شم، د کارغه مور راځي، ما به ونه ویني، بچی به بیرته بوځي.

د کوټې په آخر کې وغزیده او ځان یې په بیدو کې واچاوه. کله چې پلار او میره یې خوب یووړل ورو ورو یې قدمونه ایښودل او بهر راووتله، د توت د ونې لاندې سیورې ته کیناسته.درې کرتې یې ګوتې شمیرلې وې چې کارغه راورسید. لومړی په بلی کیناست، اولدوز ته یې وکتل. اولدوز ورته اشاره وکړه چې راکوزیدای شي. د کارغه مور راغله څنګ ته یې کیناسته. یو ښه وړوکی کارغه یې هم د ځان سره راوړی و. وې ویل: ډاریدم چې بیده به یې.

اولدوز وویل: هره ورځ بیدیدم. نن مې پلار او میره بیده شول خو زه بیده نشوم.

د کارغه مور وویل: آفرین، ښه کار دې کړی. بیدیدو ته لا وخت ډیر دی. که د ورځې بیده شې، نو د شپې به څه کوې؟

اولدوز وویل: دا مې میرې ته وواېه... وړوکی کارغه دې ماته راوړی؟ څومره ښه دی!

د کارغه مور خپل بچی د اولدوز په لاس کې ورکړ. ډیر مینه اخیستونکی وو. ناڅاپه اولدوز اسویلی وکړ. د کارغه مور وویل: ولې دې اسویلی وکړ؟

اولدوز وویل: ناڅکه مې رایاده شوه. کاشکې خوا ته مې وای، درې واړو به لوبې کولی.

د کارغه مور وویل: غم یې مه کوه. زما مشره نوسي په دې څو ورځو کې هګۍ اچوي او بچیان راوړي. یو به یې درته راوړم. درې تنه به شی.

اولدوز وویل: ته په خپله بل بچی نه لری؟

د کارغه مور وویل: ولې، لرم یې. درې نور هم لرم.

اولدوز وویل: نو ته یې راوړه.

د کارغه مور وویل: خو زه یوازې پاتې کیږم. د کارغانو پلار هم شته، اجازه نه راکوي. دا مې هم چې درته راوړی، تر اوسه خبرې نه کوي، په پټو ځي، الوتلای نشي. تر یوې اونۍ پورې به خبرې وکړي. دوه اونۍ وروسته الوتلای شي. پام کوه چې دوه اونۍ وروسته والوزي، که نه، نو بیا هیڅکله الوتلای نشي. یاد یې لره.

اولدوز وویل: که وانه الوزي، څه به وشي؟

د کارغانو مور وويل: ښکاره ده چي مري. پوهيږې چي کوم خواړه ورکړي؟

اولدوز وويل: نه، نه پوهيږم.

د کارغه مور وويل: د ورځي يوه ټوټه صابون، لږه غوښه او داسي نور. كه كيداي شوه، كله كله هم يو وړوکی کب. په حوض کي خو کبان ډیر لری. چینجي هم خوري، پنیر هم خوري.

اولدوز وويل: ډير ښه.

د کارغه مور وويل: میره دي اجازه درکوي چي ويي ساتي؟

اولدوز وويل: نه، د ميرې سترګي مي په دي قسم شيانو بدي لګي، بايد پټ يي كړم.

د کارغه بچی د اولدوز په لمن کي غوريده او خوله به يي وازوله.د دي د لاسو ګوتی به يي نيولي او رودلي به يي. وړې سترګي يي ځليدلی. پښي يي نرۍ وی. لکه د اولدوز د ګوتو په شان، ښکي يي نرمي وی د مور د ښکو په شان ځيرې نه وې. د مور نه يي هم ښکلي وو.

د کارغه مور وويل: ښه، غواړې چيرته يي پټ کړی؟

اولدوز د دي فکر نه وکړی. په فکر کي لاړه. ځای چيرته وو؟ هيڅ چيرې. وی ويل: د ګلانو او بوټو لاندي به يي پټ کړم.

د کارغه مور وويل: داسي نشي كيداي، ميره دي ويني. د دي نه سربيره، كله چي ګلان اوبه كوي، بچی مي لمديږي او يخني يي كيږي.

اولدوز وويل: نو چيرته يي پټ كړم؟

د کارغه مور آخوا ديخوا وكتل او وې ويل: د زيني لاندي ښه ځای دی.

زينه بام ته جوړوي. په وړو ښارونو او کلو کي دغه شان زيني ډيرې دي. د زيني لاندي د چرګانو کوډګی وه. کوډګی دننه هواره وه. د کارغه بچی يي هلته کيښود او ور يي پسي بند کړ چي پيشو رانشي او وی نه خوري، ميره يي پوه نشي.

د ور لاندي يو سوری وو او د کارغه بچي سا اخيستلای شوه.

اولدوز د کارغه مور ته وويل: د کارغه مورې، نوم يي څه دی؟

د کارغه مور وويل: ورته "ښاغلی کارغه" وايه!

اولدوز وويل: آيا هلك دی؟

د کارغه مور وويل: هو.

اولدوز وويل: له څه نه معلوميږي چي هلك دی؟ کارغان خو ټول يو شان دي.

د کارغه مور وويل: تاسي داسي فكر كوی. كه لږ ځير شی پوهيږئ چي هلك دی كه جينی. سر او مخ يي وروښود. آخواديخوا لږ نور هم وغږيدل او سره جلا شول. اولدوز كوټي ته لاړه، پريوتله، سترګي يي پټي كړی. كله چي ميره يي راويښه شوه، ګوري چي اولدوز لا اوس هم ويده ده. خو اولدوز ربښتيا نه وه ويده شوی. خوب نه ورتلو. د ښاغلي كارغه په فكر كي وه. د سترګو لاندي يي ميرې ته كتل او په زړه كي يي خندل.

خوندوري غني

څو ورځې تېرې شوې. اولدوز ډېره تازه او خوشاله وه. مېرې او پلار يې تعجب کاوه. يوه شپه مېرې يې پلار ته وويل: نه پوهېږم په دې جينۍ څه شوي، تل خاندي او ګډېږي. پخوانی حال يې نه دی. بايد د کار ستڼه مټه يې پيدا کړو.

اولدوز دا خبرې واورېدلې، د ځان سره يې وويل: بايد لا احتياط وکړم.

هره ورځ دوه درې کرتې ښاغلي کارغه ته ورښکاره کېده. کله چې څوك نه ول، ښاغلی کارغه به يې د کوډګۍ نه راووست او لوبې به يې ورسره کولې.

اولدوز ښاغلي کارغه ته ژبه ورياده. د کارغه مور به هم کله کله راتله. زوی ته به يې څه راوړل، لکه يوه ټوټه غوښه، صابون او داسې نور. يوځل يې دوه غنې راوړې وی. غنې د کارغه مور په پښو کې نښتې وی، لاس او پښې يې وهلې خو خلاصېدای نه شوی. څه اوږدې پښې يې درلودلې. اولدوز ورڅخه ډار شوه. د کارغه مور وويل: زړګيه مه ډارېږه. وګوره بچي مې هغه څنګه خوري.

رښتيا هم د کارغه بچي په ډېر خوند وخوړلې. بيا يې مښوکه څو کرتې د ښي او کيڼې خوا نه پر ځمکه راکښله او وې ويل: مورجانې، بيا يې هم راته راوړه. ډېرې خوندورې وې.

مور يې وويل: ډېر ښه.

اولدوز وويل: زمونږ په پخلنځي کې دا ډېرې دي. درته رابه يې راوړم.

د کارغه بچي نارې تېرې کړې او مننه يې وکړه.

له دغې ورځې وروسته اولدوز هاخوا ديخوا ګرزېده، د غنو ښکار به يې کاوه، د کميس په جيب کې به يې اچولې، ټنې به يې ورپسې ترلې چې ونه ووځي. بيا به يې په يو سم وخت کې وړې او د کارغه بچي ته يې ورکولې. البته دا د هغه په خواړو کې نه راتلې. دا د پټاسو، نقلو او شيرينۍ او داسې نورو پر ځای وو.

د کارغه مور ويلي وو که ژوندي خواړه ونه خوري، خامخا مري. هيڅ شئی يې ژوندی ساتلای نشي. هيڅ شئی، خو يوازې خواړه يې ساتلی شي.

يوه ورځ د غرمې د ډوډۍ پر وخت، مېرې يې څو غنې وليدلې چې لاس او پښې يې ماتې دي او پر دسترخوان روانې دي. اولدوز پوه شوه چې د دې له جيبه راوتلې دي.

زړه يې ډب ډب شروع کړ. لومړی يې وغوښتل راټولې کړي او په جيب کې يې واچوي بيا يې فکر وکړ ښه ده، ځان نانګاره کړي. مېرې د پښو نه ونيولې او بهر ته يې وغورځولې او بلا په خير تېره شوه.

د غرمې ډوډۍ وروسته اولدوز د کارغه بچي ته ورغله چې پاتې غنې ورته ورکړي. مخکنې يوه دوه غنې يې هم د انګړ له غاړو څنډو نه موندلې وی، يوه يې په دوو ګوتو ونيوله چې د کارغه د بچي په خوله کې يې ورکړي. دا يې د کارغه د مور نه زده کړي ول، چې څنګه يې په خپلې مښوکې سره د بچي په خوله کې خواړه ورکړل.

د کارغه بچي غوښتل غنۍ ونيسي چې يو دم يې سر تا وکړ او وې ويل: اولدوزجانې، نه يې خورم.

اولدوز وويل: آخر ولې، زما کوچنی کارغه؟

د کارغه بچي وويل: نوکان دې وګوره څه ډول دي؟

اولدوز وويل: ولې څه ډول دي؟

د کارغه بچي وويل: اوږده، ناولي، تور! ډېر وبخښه اولدوز بي بي. توکې کوم خو زه نشم کولای هغه خواړه وخورم چې... پوهېږې اولدوز بي بي؟

اولدوز وویل: پوهیږم. له تا نه ډیره مننه کوم چې زما عیب دې راته مخامخ وواېه. زه به له دې نه وروسته په دې ناولو نوکانو خواړه ونه خورم. باور وکړه.

د کب پر سر شورماشور او د کارغه د مور د اعدام حکم

په حوض کې څو سره او کوچني کبان ول. شیرمه یا اوومه ورځ وه چې اولدوز یو کب ونیو او د کارغه بچي ته یې ورکړ او هغه وخوړو. دا لومړی کب وو چې خوړو یې. د مور نه یې اوریدلي وو چې د ماهي ښکار او خوړل ډیره مزه لري خو لیدلي یې نه وو چې څنګه خوړل کیږي. د ده مور د اولدوز د میرې په شان نه وه. په ډیرو شیانو پوهیده. په دې پوهیده چې څه شئی یې زوي ته ښه دی او څه شئی ورته بد دی. که د کارغه بچي ورنه بد شئي غوښتلو، نو ورته نه ګوریدله. ویل به یې چې: زویه! دا درته نه راوړم ځکه چې دا یا هغه ضرر لري. که فلانی شئی وخوری نو ښه قاغ قاغ نشي کولای. ځکه چې غږ دې نښلي، او...

خپل بچي ته به یې د ټولو شیانو علت وایه. خو میره داسي نه وه. تل به یې په تونډ خویي سره ویلی: اولدوز فلاني کار مکوه. فلانی شئی مه خوره. فلانی ځای ته مه ځه. داسي مکوه، هغسي مکوه. سمه کښینه. په جګ آواز خبرې مکوه. ولي پس پس کوی او داسي نورې خبرې. میرې یې هیڅکله نه ویل چې مثلاً ولي په لوړ آواز خبرې ونه کړي، ولي باید غرمه بیده شي. اولدوز لومړی فکر کاوه چې ټولي میندې د میرې په شان دي. وروسته چې د کارغه مور سره آشنا او بلده شوه، فکر یې هم بدل شو.

میره یې چې سبا ته پوه شوه چې یو کب نشته، چیغي یې آسمان ته پورته شوی. د غرمې ډوډې پر وخت یې میره ته وویل: دا کار، د کارغه کار دی. هاغه کارغه چې راځي او د ډنډ د غاړې نه صابون پټوي. ډیر چاغ دی. که وي نیسم پر دار یې ځړوم. پهانسي کوم یې.

د کارغه مور ته یې بدې بدې کنځلې هم وکړی. اولدوز غلې وه، که څه یې ویلي، میره یې پوهیدله چې دا د کارغه سره اړیکې لري. په تیره بیا چې یوه ورځ مخکې نژدې وو د ډنډ پر غاړه یې ګیر کړي.

میره یې وویل: کارغان ټول ناولي دي. ټول غله دي. په ټول عمر کې مې یوه ښه کارغه ندی لیدلی. ښه ده، ځارنه یې کوه، که نه، نو یو کب به هم په ډنډ کې تري پاتې نشي.

میرې وویل: هو، باید ځارنه یې وکړم، اوس چې د ماهیانو په خوند یې شوخند وهلی، زړه یې غواړي چې ټول یې وخوري.

اولدوز په زړه کې د خپلې میرې په کم عقلتوب وخندلې. ځکه چې کارغان غابنونه نه لري. دا خبره د کارغه مور په خپله کوله.

د کارغه مور په ډیرو شیانو پوهیږي او له مرګه نه داریږي

غرمه، د کارغه مور راغله. ټول بیده ول. دواړه د توت د ونې د سیورې لاندې کیناستل، اولدوز ورته ټول شیان وویل:

د کارغه مور وویل: فکر یې مکوه. که میره دې وغواړي ما ونیسي سترګې به یې راوباسم.

وروسته یې د کارغه بچي د کوډګی نه راوویست. اوس د کارغه بچي خبرې کولي – البته د اولدوز او د کارغانو د مور په شان نه. خو د ځان په نسبت یې خبرې بدې نه کولي. لږ یې په ګلانو او بوټو کې ټوپونه ووهل، آخودیخوا

وګرځيد، وزرى يي ووهلي او بيا د مور په څنګ کي کيناست. مور يي وروښودل چي څنګه خپلي وزري په مښوکه کي ونيسي اوويې څنډي.

د کارغه مور د کيڼ څانګ لاندي ټپ درلود، هغه يي اولدوز او زوي ته ښکاره کړ. وې ويل: دا پنځوس ـ شپيته کاله پخوا ټپي شوی وو. د صابون غلا پسي تلی وم، صابون جوړونکي په کوتك ووهلم او ټپي يي کړم. پوره پنځه کاله تير شول چي ټپ مي ښه شو. صحرايي ميوې مي وموندلي او ومي خوړلي، اخر ښه شوم.

اولدوز د کارغه د مور د باسوادی او پوهي نه حيرانه شوه او هيله يي کوله چي کاشکي د دې په څير مور يي درلودای. خپله مور يي نه په ياديدله. يوازې يو ځل يي د ميرې نه اوريدلي وو چي مور هم لري. يوه ورځ د ميرې او پلار يي لانجه وه. ميرې يي وويل: لور دې هم کلي ته بوځه، مور ته يي پريږده، زه نور د دې خدمت نشم کولی. همدا نن سبا زه د خپل بچي خاونده کيږم.

ربښتيا چي د مور ګيډه يي پړسيدلې وه او د لونګوان وخت يي وو.

يو دوه ځلي د اولدوز تره هم ورته د مور څه خبرې کړې وی. تره يي کله کله د کلي نه ښار ته راتله او دوی ته به ورښکاره کيده. اولدوز دومره پوهيده چي مور يي په کلي کي اوسيږي او دا ورته ګرانه ده. له هغې نه نوره خبره نه وه.

دغه ورځ د کارغه مور اولدوز ښکل کړه، زوی يي ښکل کړ او والوتله او په بلې کيناسته چي د کارغانو ښار ته لاړه شي.

اولدوز وويل: زما سلام دې هغه بل زوي او د "کارغه پلار" ته ورسوه.

وروسته ورپه ياد شوه چي څه سوغات هم هلکانو ته وليږي. چوشك يي د کميس په جيب کي وو. ميرې ورته اخيستلی وو، هغه يي له جيبه راوويست پر زينه بام ته وختله، د کارغانو مور ته يي چوشك ورکړ چي بچيانو ته يي ورکړي. دغه وخت د کارغانو مور والوتله او لاړه د يوې ونې په سر کيناسته. مخ يي اولدوز ته راواړه وو، قاغ قاغ يي وکړ، والوتله او له سترګو پناه شوه.

د "ياشار" سره لنډ ملاقات

اولدوز د بام پر سر ولاړه وه. همداسي يي لرې لرې کتل. ناڅاپه ورپه ياد شو چي د ميرې له اجازې پرته بام ته ختلې ده. لږه ډار شوه. يو نظر يي شاوخوا کورونو ته وکتل. ربښتيا چي د بام سر څومره ښکلی وو. د کيڼي خوا ګاونډي انګړ ته يي وکتل دلته د "ياشار" کور وو. يو دم "ياشار" ورو ورو راووت لاړ د سپي هغې کودګي خولې ته کيناست چي نن به خالي وه. ياشار دوه دری کاله د اولدوز نه غټ وو. يو هوښيار او مهربانه هلك وو. اولدوز چي هر څه وکړل چي ياشار يي ووينې، ونشو. په ځګه يي آواز هم نشو کولای. ناهيلې کيده چي ياشار سر راپورته کړ، هغه يي وليده. اول حيران شو، بيا په خوشالی سره د ديوال بيخ ته راغی او وې ويل: اولدوز، ته دلته څه کوې؟

اولدوز وويل: زړه مي په تنګ شوی وو. ومي ويل لاړه شم د بام سر ته آخواديخوا وګورم.

ياشار وويل: مېره دې چيرته ده؟

اولدوز هر څه هیر کړي ول. چې ځنګه یي دا خبره واوریده ورپه یاد شو چې د کارغه بچی یي د انګړ په منځ کې پریښودلي دی. کیدای شي مېږه یي راوینه شي بیا به...افسوس څه بد وشو! په تونديِ سره د یاشار نه جدا شوه او راکوزه شوه.

د کارغه بچی یي ونیو او کوټکی ته یي ننویست. غوښتل یي ور پسي بند کړي چې د مېږې غږ یي راپورته شو: اولدوز، لاړې په کوم قبر کې پټه شوی؟ ولي ځواب نه راکوئ؟

د اولدوز زړه ولوییډ. اول یي څه نشو ویلای. بیا یي لړ لاس او پښې راټولي کړی او وې ویل: موری دلته یم، میتازې کوم. میرې یي نور څه ونه ویل. بلا په خیر او خوښي تیره شوه.

د کارغانو د مور اعدام

سبا سهار وختي اولدوز له خوبه راجګه شوه. د کارغانو مور قاغ قاغ کاوه او مرسته یي غوښتله. لکه چې ځوك وژني او چیغي وهي. اولدوز په منډه انګړ ته راغله میره یي ولیده چې د توت د ونې لاندې ولاړه ده، د کارغانو مور یي له ونې را ځوړنده کړیده، قاغ قاغ کوي. میره یي په لرګي وهي او کنځا ورته کوي، د میرې مخ یي تپي شوی و او وینې ترې څڅیدلې. کارغه وزرې بنورولي او قاغ قاغ کاوه، د پښو نه ځوړنده وه.

اولدوز په خپله هم پوه نشوه چې د میرې خوا ته یي څه وخت ورمنډه کړه پښې یي ورته ونیولي او وې چیچلي. میرې یي چیغه کړه:..... آخ او اولدوز یي له ځانه بیرته کړه او د غوږ بیخ یي ورله په کلکه څپیره وواهه. اولدوز وغورځیده سر یي په ډبرو ولګید بی هوشه شوه او نوره پوه نشوه.

د اولدوز پریشانه خوب

اولدوز ماسپښین سترګې وغړولې. ځو کسه ګاونډیان هم ول. میره یي سرته ناسته وه. په کاشوغه یي دوا په خوله کې ورڅڅوله. یوه سترګه او تندی یي ورته په سپین دستمال تړلی و. د اولدوز سترګو هر څه خړ خړ لیدل خو ورو ورو یي یو یو تن وپیژانده. یاشار یي هم ولید چې د مور څنګ ته ناست دی او ډېه یي ورته لګولی ده.

میرې ولید چې اولدوز سترګې وغړولې. په وارخطایي وویل: شکر! سترګې یي وغړولې. نوره نه مري. اولدوز.... خبرې وکړه!...

اولدوز خبرې کولای نشوی. میرې خوا ته یي مخ وګرځاوه. ناڅاپه د کارغه د مور قاغ قاغ له هرې خوا پورته شو. اولدوز د لیونی په شان د میرې څنو ته لاس واچاوه او چیغه یي کړه. خو سر یي داسي درد ونیو چې بې اختیاره یې لاس وختل او غږ یي غلی شو. دغه وخت یي د ژړا هق هق جګ شو او وې ویل: د کارغه مور.... چیرته ده؟.... چیرته ده؟... د کارغه مور.... چیرته ده؟.... وړوکي کارغه څه شو؟.... موری!..... موری!.....

یاشار د تولو نه مخکې ورمنډه کړه. هر چا خبرې کولي او غوښتل یي هغه په کراره کړي. خو اولدوز های های ژړل. میرې یي مهرباني کوله. کرار کرار یي خبرې کولي. ویلي: اولدوز جاني مه ژاړه. دارو دې وخوره ژر ښه کیږی.

اولدوز د ژړلو نه ستړی شوه او بیده شوه. خوب یي ولید چې د کارغه مور د توت له ونې ځوړنده ده، سا یي خیژي، وایي: اولدوز زه لاړم، زما خبرې هیرې نکړې، مه داریږه! اولدوز د ونې خوا ته منډه کړه. میره یي سمدستي د ونې له شا نه راووتله. وغوښتل یي چې په لغته یي ووهي. اولدوز چیغه کړه او په ویره له خوبه پاڅیده او د ژړا هق هق یي پورته شو. د غه وخت یي یوازې پلار او میره مور په کوټه کي ول. بیا بیده شوه، لږ وروسته یي

بیا هماغه خوب ولید. چیغه کړه او له خوبه راپاڅیده. تر شپې پورې همداسې پاڅیده او بیدیده. یو وار یې سترګې وغړولې، ګورې شپه ده. ډاکټر یې معاینه کوي. واوریدل یې چې پلار ته یې ډاکټر وایي: تپ یې مهم نه دی. ژر ښه کیږي. خو جینې ډیره ډار شوی، توپونه وهي. د څه شئي نه ډیره سخته ډار شوی. اوس ورته ستن وهم، په کراره او بیده به شي.

اولدوز وویل: زه وږی یم.

میرې ورته شیدې راوړې. اولدوز شیدې وخوړې. ډاکټر ورته ستنه ووهله، بکس یې واخیست او لاړ.

اولدوز چټ ته کتل او څه یې نه ویل. غوښتل یې د پلار او میرې خبرې واوري خو ډیر څه یې وانه اوریدل. ژر خوب یووړه.

د ښاغلي کارغه د زړه خواله او د کارغه د مور د نیول کیدو څرنګوالی

سبا سهار اولدوز ته د کارغه بچی په یاد شو. لاس یې ولړزید او چای په بړستنه توی شو. میرې سترګې برندې کړې خو څه یې ونه ویل. پلار یې ولاړ و. پتلون یې اغوستلو چې دفتر ته لاړ شي. اولدوز غوښتل چې پاڅي او د کارغه بچي ته ورشي. خو عاقلانه کار نه و. هیڅ نه پوهیده چې د کارغه بچی ته به څه ورپیښ شوي وي، نه پوهیده د کارغه مور څنګه سهار وختې د میرې په لاس کیوتی دی. میرې یې د سترګې نه دستمال ایله کړی و. په مخ او وروځو یې د کارغه د مور د منبوکې ځای معلومیده.

پلار یې چې لاړ میرې یې وویل: زه د یاشار مور ته ورځم ژر بیرته راځم. ډیر وخت وشو چې حمام ته نه یم تللی. دا ځل تا له ځان سره نشم بیولای. غواړم وګورم د یاشار مور ما سره حمام ته تلای شي.

میره په رښتیا مهربانه شوی وه. هیڅکله یې د اولدوز سره دا ډول خبرې نه کولې. خو اولدوز نه غوښتل ورسره خبرې وکړي. بده یې شوه. یو دم یې یو څه په زړه کې راغله او وې ویل: مورجانې، اوس چې ته حمام ته روانه یې، یاشار ته ووایه چې دلته راشي، زه یوازې خپه کیږم.

میرې یې وویل: یاشار ښوونځي ته ځي.

اولدوز څه و نه ویل. میره یې لاړه. اولدوز پاڅیده او د کارغه بچي ته ورغله. د کارغه بچی اوږد غزیدلی و او ژړل یې او همدا چې اولدوز یې ولیده، وې ویل: آه، بالاخره راغلی!....

اولدوز وویل: ما و بخښه چې یوازې مې پریښودلی وی.

د کارغه بچي وویل: اوس خو یو څه شئی راوړه چې ویې خورم. بیا به خبرې کوو. ډیر وږی یم. ډیر تږی یم.

اولدوز لاړه او اوبه اوخواړه یې راوړل. د کارغه بچي ځو مړی وخوړی او وی ویل: فکر مې وکړ چې ته هم زما مور پسې لاړی.

اولدوز وویل: مور دې چیرته لاړه؟

د کارغه بچي وویل: هیڅ چیرته، میرې دومره ووهله چې مړه شوه، بیا یې په ډیرانه کې وغورځوله.

اولدوز ژړا بس کړه او وې ویل: څه پای او انجام! اوس به سپو توټې توټې کړي او خوړلې وي.

د کارغه بچي وویل: ممکنه نده. زمونږ د کارغانو غوښه ترخه ده. سپی ان جرئت نشي کولای زمونږ غوښې ته غاښ وروړي. زمونږ مړی تر هغې پر ځمکه پروت دی څو وروست او تیت شي. اوس مې مور په ډیرانه یا بل ځای کې پرته ده او ورستیږي.

اولدوز ځان نشو ټينګولای، ژړل يې. د کارغه بچي هم وژړل. آخر اولدوز وويل: اوس ميره راځي، مونږويني. زه ځم. وروسته له هغې چې ميره حمام ته لاړه. بيا تا پسي راځم.

د کوډګی ور يې وتاړه او لاړه د برستنې لاندې وغزيده. ميره يې راغله کڅوړه يې واخيسته او لاړه. اولدوز په کراره زړه د کارغه بچي ته راغله. ښايسته لمر غوړيدلی و. د کارغه بچی يې راوويست. ور يې ايله پرېښود چې لمر کوډګی ته ورننوزي.

د کارغه بچي وزرې وخنډلې. مننوکه يې کيږ او ښي خوا پر ځمکه راکښله او وې ويل: اولدوز جانې، رښتيا چې آزادي ښه شئی دی.

اولدوز اسويلی وکړ او وې ويل: ته پوهيږې د کارغه مور سهار وختي څه پسې راغلی وه؟

د کارغه بچي وويل: پوهيږم.

اولدوز وويل: کولای شي ما ته يې هم ووايې؟

د کارغه بچي وويل: رښتيا دا ده چې راغلی وه ما بوځي او الوتل رازده کړي. لمرخاته ما ته راغله او وې ويل: نن د الوتلو ورځ ده، ورونه او خور دې بيايم او الوتل ورزده کوم. ته هم بايد راشی. وروسته درپسي راځم. ما مې مور ته وويل: اولدوز څنګه؟ نه يې خبروی؟

مور مې وويل: خبرووم يې. مور مې د کوډګی ور وتړلو او درغله تا خبر کړي. لږ وخت تير شو خو ته بهر رانه وتلی. زه په کوډګی کې وم. ناڅاپه مې تر غوږ شو چې ونيسئ او وتړئ يې. مور مې چيغې کړی: "قاغ!.... قاغ!.... " زړه مې وغورځيد. مور مې ويل: "مګر مونږ په دې ښار کې د ژوند کولو حق نلرو؟ ولې نبايد له هر چا سره چې وغواړو برالا دوستي وکړو؟" د ور د سوري لاندې مې وکتل و مې ليد چې مور مې د ميرې د غلبيل لاندې کړيده. ښکاره وه چې د مور په خبرو مې نه پوهيده.

اولدوز بی طاقته شوه، په توندې يې پوښتنه وکړه: بيا څه وشو؟

د کارغه بچي وويل: بيا يې مور په پړي وتړله او د توت له ونې يې ځوړنده کړه. مور مې يو دم ټوپ کړ او د ميرې مخ يې په مښوکه وواهه او ټپي يې کړ. دغه وخت ميره په غصه شوه او په مور يې د کوتك په وهلو يې په مور شروع وکړه. اولدوز وويل: د کارغه مور نور څه ونه ويل؟

د کارغه بچي وويل: ولې نه، وې ويل چې ای ناپوهه ميرې، ته فکر کوې چې د کارغانو غلا خوښيږي؟ که زه د خوراك څه ولرم چې خپله او د بچيانو ګيډه مړه کړم، نو ليونی يم چې بيا هم غلا وکړم؟... خپله ګيډه مړوی، فکر کوی ټول ستاسو په شان دي!....

د کارغه بچي غلی شو. اولدوز ژړا بس کړه او پوښتنه يې وکړه: بيا څه وشو؟

د کارغه بچي وويل: بيا ته راووتلی. د يو کميس سره... نور ته په خپله پوهيږی.

يوه شيبه دواړه غلي شول. اولدوز وويل: نو د کارغه مور لاړه او ژوند يې ختم شو! اوس څه کار وکړو؟

د کارغه بچي وويل: زه بايد الوتنه زده کړم.

اولدوز وويل: سمه ده. زه په خپله هم په همدې فکر کې يم.

د کارغه بچي وويل: کاشکی پلار، ورونه، خور او انا مې پوهيدلای چې زه چيرته يم.

اولدوز وويل: هو، مرسته به يې راسره کړی وای.

د کارغه بچي وويل: په ياد دې دي مور مې ويلي تر څو نورو ورځو الوتنه زده نه کړم، مرم؟

اولدوز وويل: په ياد مې دي.

کارغه بچي وويل: ته يې په دقيقو ورځو پوهيږې؟

اولدوز په خپلو گوتو شمير وکړ او وې ويل: د شپږو ورځو نه زيات وخت نلرو.

د کارغه بچي وويل: ستا په فکر بايد څه کار وکړو؟

اولدوز وويل: غواړی تا ياشار ته ورکړم، صحرا ته دې بوځي او الوتل درزده کړي؟

د کارغه بچي وويل: ياشار ځوک دی؟

اولدوز وويل: همدا زمونږ د کيني خوا گاوندی.

د کارغه بچي وويل: که ښه وي زه څه نه وايم.

اولدوز وويل: ښه خو دی. راز ساتونکی هم دی، خو څنگه يې خبر کړو؟

د کارغه بچي وويل: همدا اوس بام ته وخيژه، ورته ووايه راشي او ما بوځي.

اولدوز وويل: اوس نه کيږي. ښوونځي ته تللی.

د کارغه بچي وويل: ښوونځی؟ د اوړي د رخصتيو لاتر اوسه ځو ورځي پاتی دي.

اولدوز وويل: ته رښتيا وايی. ميرې راته درواغ ويلي دي. اوس ښوونځی رخصت دی. زه د بام سر ته خيژم، ته همدلته منتظر اوسه.

د زيني په دوهمي پوړی کي وه چي د کوڅي نه د پښي آواز راغی. اولدوز ژر د کارغه بچي په کوډگی کي کيښود. ور يې راښد کړ، کوټي ته لاړه د برستني لاندي وغزيده او انگړ ته يې کتل.

کور قرنطين کيږي

د سپي غپ غپ يې واوريد. دروازې آواز وکړ، پلار يې راغی. ورپسي اکا يې هم، د پلار وړوکی ورور يې. شا ته يې تور سپی هم راوننوت. د سپي ځنځير د اکا په لاس کي و.

پلار يې وويل: اوس نو هيڅ کارغه نشي کولای دلته پښي کيږدي.

اکا وويل: ژمی چي راغی بايد راشم او بويې ځم.

پلار وويل: بده نه ده. چي ژمی شو مونږ هم سپي ته ضرورت نلرو.

اکا وويل: اولدوز چيرته ده؟ د مور سره يې تللی ده؟

پلار يې وويل: نه، ناروغه ده، بيده ده.

د توت په ونې پوړی يې د سپي ځنځير وتړلو او اتاق ته راننوتل. اولدوز ته اکا گران وو. په دې خاطر چي د مور د کلي نه يې راتلو.

اکا د اولدوز پوښتنه وکړه، خو د مور يې څه ونه ويل. د پلار يې نه خوښيده چي ځوک دې د ده په مخ کي د لومړی ښځي په اړه خبرې وکړی.

اکا د اولدوز پلار ته وويل: دفتر ته دې بيرته نه ځي.

پلار وويل: نه، اجازه مي اخيستی ده. وخت هم تير دی.

له دې وروسته بيا د سپي او کارغانو خبرې شروع شوی. پلار د کارغانو بد ويل. د ساري په توگه يې ويل چي: کارغان ناولي او ډارن غلاجن دي. راځي غلا کوي خو څنگه چي ووينې چي يو ځوک تيتيږي او ډبره او يو څه شئی راخلي، نو ژر تښتي.

يو ساعت د غرمي نه تېر وو، ميره راغله، سپی لومړی وغريد، خو چې کاکا د کړکی نه وربانديې غږ وکړ، غلی شو.

ميری د کاکا نه مخ پټاوه، کاکا هم هغي ته نه کتل. سر يې ځوړند نيولی وو. اولدوز غلي ناسته وه، کاکا ته يې ډېره وهلي وه، ناڅاپه يې وويل: کاکا، نشی کولای چې سپی دې بيرته له ځان سره بوځې؟

پلار سترګي بټي کړی، کاکا اولدوز ته مخ کړ او پوښتنه يې وکړه: ولي يې بوځم؟ د اولدوز ژبه ونښتله، نه پوهيدله څه ووايي. آخر يې وويل: زه.... زه ډاريږم.

پلار وويل: غلي شه ينجلي، ناز مه کوه!

کاکا وويل: زړګيه مه ډاريږه، ښه سپی دی. ورته وايم، تا به نه داړي.

پلار وويل: پريږده يې، د سړی خبره نه منی، په خپله د سپي نه لا خوشی ده. ټول داړي. بی ځايه د غلاجنو کارغانو پلوي کوي. هيڅ نه ده معلومه چې د دغه ناولو حيواناتو نه يې څه ليدلي.

اولدوز نور څه ونه ويل، برسته يې پر سر راکش کړه او بيده شوه، کله چې راويښه شوه ويي ليدل چې اکا يې تللی دی او سپی په انګړ کي غاپي او کارغان شړي.

له دغي ورځی ورسته کور قرنطين شو. هيڅ کارغه نشو راکوزيدی. ان اولدوز هم په وېره او ډار انګړ ته تلله. يوځل يې د پسه يوه ټوټه غوښه ښاغلي کارغه ته وړه چې تور سپي يې د لاس نه وتښتوله او ويي خوړه، اولدوز چيغه کړه او دننه ته يې منډه کړه.

د خپګان او انديښني، د ولږې او ډار ورځي

اولدوز له خوبه راپاڅيده. د ميری د تندي تپ ژر ښه شو، خو د اولدوز تپ ډير وخت ونيو چې روغ شو. د ميری چلند بيرته بيا بدل شو. د پخوا لا زياته به په اولدوز قهريدله. د اولدوز د غابښونو ځايونه د هغي په ورون کي ښکاريدل.

د ښاغلي کارغه حالت ډير خراب شوی وو، تل به وږی وو. اولدوز هر څومره چې زيار ويست پر وخت يې د هغه د پاره خواړه او اوبه نشو رسولای. څلور سترګي تور سپي ټول ځايونه لټول او هر ناآشنا غږ به يې شاړه. د اولدوز او ښاغلي کارغه يوازني هيله ياشار وو. که ياشار ورسره مرسته وکړي چاري به سمي شي. خو نه پوهيدل چې هغه څنګه خبر کړي. اولدوز د سپي له ډاره بام ته هم نه شوه ختلای. تور سپي به نه پريښوده ورته به يې غپل، کيدای شو وېي داړي. تل به انګړ (غولی) کي ګرځيده او هر څه به يې بويول.

د ياشار مور به کله کله د دوی کور ته راتله. خو څه به يې ورته نشو ويلای. معلومه نه ده چې هغه هم د ميری ملګری نه وي؟ د دې زماني پر خلکو ژر باور نشي کيدای. اوس ميری هيڅ وخت هغه د چا سره يوازې نه پريښوده.

ورځي يو پر بل پسي تيری شوی. پنځه ورځي په خپګان او انديښني کي تيری شوی، يوه ورځ فرصت پاتي وو. اولدوز يوازې کولای شول په همدې ورځ ښاغلی کارغه والوزوي که نه نو مړ به شي. خو نه پوهيده چې څه ډول يې والوزوي؟

آخر فرصت پيدا شو او ياشار يې وليد. په همدغه ورځ ميري غوښتل واده ته لاړه شي. اولدوز وويل: موري، زه د سپي نه ډاريږم يوازې په کور کي نشم پاتی کيدای.

میرې هغه له لاسه ونیوله او د یاشار مور ته یې وسپارله. اولدوز د زړه له کومې خوشاله وه. یاشار یې په کور کې ونه لیده. د هغه له مور نه یې پوښتنه وکړه: یاشار چیرته دی؟

مور یې وویل: ښوونځي ته تللی دی. پرون ښوونځی پرانیستل شوی دی.

اولدوز کیناسته او د یاشار انتظار یې کاوه.

د ښاغلي کارغه د آزادولو پلان

غرمه وه، یاشار په منډه منډه راغی، اولدوز یې چې ولیده، سور شو او سلام یې وکړ. اولدوز د سلام ځواب ورکړه. یاشار وړه خور هم درلوده، مور یې شیدې ورکولې چې بیده شي. اولدوز او یاشار انګړ ته لاړل.

اولدوز په کرار او غمجن آواز وویل: یاشار پوهیږې څه وشول؟

یاشار وویل: نه.

اولدوز وویل: ښاغلی کارغه مري.

یاشار وویل: کوم ښاغلی کارغه؟

اولدوز وویل: زما ښاغلی کارغه.

یاشار وویل: مګر تا کارغه هم درلود؟

اولدوز وویل: هو، درلودمي. اوس څه کار وکړو؟

یاشار په هیجان سره پوښتنه وکړه: له کومه دې پیدا کړی دی؟

اولدوز وویل: بیا درته وایم، اوس وایم څه کار وکړو؟

یاشار وویل: له ولوږې نه مري؟

اولدوز وویل: نه.

یاشار وویل: ټپي شوی دی؟

اولدوز وویل: نه.

یاشار وویل: نو بیا ولې مري؟

اولدوز وویل: الوتلای نشي. کارغه که وانه الوزي، مخامخا مري.

یاشار وویل: راییې کړه زه به ورته الوتل زده کړم.

اولدوز وویل: د پوړۍ لاندې مې پټ کړی دی.

یاشار وویل: میره دې خبره ده؟

اولدوز وویل: که پوه شي وژني یې.

یاشار وویل: باید یو چل وکړو.

اولدوز وویل: لومړی باید د سپي کار وکړو. آیا غږ یې نه اورې؟

یاشار وویل: ولې نه، اورم یې. سپی نه پرېږدي ښاغلی کارغه راوباسو. یوه دوه ورځې مهلت راکړه، زه فکر وکړم، پلان جوړ کړم، کار به یې وکړم.

اولدوز وویل: فرصت نه لرو، باید همدا نن ښاغلی کارغه راوباسو، که نه نو مري. د کارغه مور ما ته ویلي و.

یاشار په هیجان راغلی و. احساس یي کاوه چي غټ کار یي مخي ته دی. په بیړه یي پوښتنه وکړه: دا د کارغه مور څوك ده؟

اولدوز وویل: د ښاغلي کارغه مور ده. دا درته وروسته وایم. اوس باید یو کار وکړو چي ښاغلی کارغه مړ نشي.

یاشار وویل: د غرمي وروسته زه ښوونځي ته نه ځم، پټ ځو او ښاغلی کارغه راوړو.

د غرمي ډوډۍ یي وخوړه، د یاشار پلار خپل کار ته لاړ او مور یي د تي ماشوم بیده کړ.

یاشار وویل: زه او اولدوز نه بیده کیږو. زه باید سبق ووایم او تمرین وکړم.

یاشار به کله کله دغه شان دروغ ویل چي مور یي یوازي پرېږدي.

له زندان څخه د ښاغلي کارغه د آزادي لپاره قتل

لږ وروسته، دواړه بهر راووتل. په پوړي باندي بام ته وختل، آخوا دیخوا یي وکتل. ویي لید چي تور سپی یي ایله کړی دی. د ښاغلي کارغه د کوټی ورته پروت او بیده دی.

یاشار وویل: زه ورکوزیږم او ښاغلی کارغه راوړم.

اولدوز وویل: نه ویني چي سپي د ور په خوله کي پروت دی؟

یاشار وویل: رښتیا وایی، ښاغلی کارغه بیچاره، ګوره څه حال لري؟

اولدوز وویل: فکر نه کوم ډیر ودار شي، زړه ور کارغه دی.

یاشار وویل: اوس څه کار وکړو؟

اولدوز وویل: فکر وکړو، چاره ولټوو.

یاشار وویل:اوس یو فکر کوو، اوس یوه نقشه جوړوو....

د میرې د سرکی ځُم د بام پر سر په یوه څنډه کي پروت وو. میرې د ځُم پر شاوخوا ډېرې اینبودي وې چي و نه لویږي. د یاشار سترګي پر سپي ولګیدي. سمدلاسه یي وویل: راځه سپی ووژنو.

اولدوز حیرانه شوه، وې ویل: وې وژنو؟

یاشار وویل: هو. که وې وژنو د تل لپاره به یي له شر نه خلاصه شی.

اولدوز وویل:زه ډاریږم.

یاشار وویل: زه یي وژنم.

اولدوز وویل: ګناه نه ده؟

یاشار وویل: ګناه؟ نه پوهیږم. زه نه پوهیږم چي ګناه څه ته وایي. خو لکه چي بله لار نشته. مونږ خو د چا سره بد نه کوو چي ګناه وکړو.

اولدوز وویل: سپي مي د کاکا دی.

یاشار وویل: وي دي. کاکا دې ولي سپي دلته راوړی او ترلي دی چي تا وډاروي او ښاغلی کارغه بندي کړي؟

اولدوز ځواب نه درلود چي ورېي کړي. ياشار کرار کرار لاړ يوه غټه ډبره يې راپورته کړه او رايې وړه.
اولدوز ته يې وويل: په کور کې څوك نشته؟

اولدوز وويل: مور مي واده ته تللى او پلار نه خبر نه يم. زما زړه په سپي سوزي.

ياشار وويل: فكر كوې زما د سپي وژنه خوښه ده؟ بله لاره نشته.

بيا يوه پوړى راكښته شو، د سپي پر سر ودريد. دغه وخت يې ډبره پورته كړه او سمدلاسه يې كښته خوشي كړه. ډبره د سپي پر سر وغورځيده. سپي ځيرګى وكړ او د لاس او پښو غورځول يې پيل كړ. ناڅاپه د اولدوز د پلار آواز يې تر غوږ شو. دوې شاته شول. پلار راووت او ويي ليده چې د سپي سا خيژي.

ياشار د اولدوز په غوږ كې وويل: راځه چي ځو. اوس دې پلار سپي ويني او بام ته راخيژي.

اولدوز وويل: كارغه پريږدوو؟

ياشار وويل: بيا زه ورپسي راځم.

دواړه په منډه راكښته شول، لاړل په كوټه كي كيناستل. ياشار كتابونه مخي ته كيښودل، هرچا چي ليدل فكر يې كاوه چي سبق وايي. خو زړه يې غورځيده. رنګ يې هم يو څه الوتى وو. د بام پر سر يې د بابا د پښو غږ واوريده. بيا غږ رانغى. ياشار يوازې بام ته وخوت. د اولدوز پلار جامي اغوستلي وى او د سپي د لاش تر څنګ ولاړ وو او بيا كوڅي ته راووت.

د ياشار راپه ياد شو چي يوه ورځ يې ډبره غورځولي وه او د اولدوز د كور ښيښه ماته شوى وه، د اولدوز پلار د اوس په شان كوڅي ته راوتلي وو او فال بين يې راوستلي او لاره يې بنده كړى وه، په دغه فكرونو كي په تونديِ راكوز شو، لومړى يې ښاغلى كارغه راوويست او وى ويل: زه ياشار يم. سپي مي وواژه چي ته آزاد شى.

ښاغلي كارغه وويل: مننه، خو نور وخت تير دى.

ياشار وويل: ولي؟

ښاغلي كارغه وويل: د مور نيټه مي تر نن غرمي پورې ده، هغه تيره ده، ما دومره ولوږه ګاللى ده چي د الوتلو وس نلرم.

ياشار غمژن شو، نژدې و چي وژاړي. وې ويل: اوس نه راځى زه درته الوتل زده كړم؟

ښاغلي كارغه وويل: ومي ويل وخت تير دى. اولدوز ته ووايه زما نه خو ښكي وباسه او وې ساته. په هر ډول چي وي، كارغان په ما او تاسو پسي راځي.

ښاغلي كارغه دا وويل، مښوكه يې وترله او وجود يې سوړ شو. ياشار وژړل.

ناڅاپه يې فكر شو سترګي يې د شيطانت نه وځليدې. موسكي شوه د پوړى د پاسه يې د ښاغلي كارغه جنازه وكړه. ډبره يې راواخيسته د پخلنځاى په منځ كي يې وغورځوله، د سپي لاش يې د توت د ونې ستې ته كيښود، يو سطل اوبه يې راوړى، د دروازې او پوړې لاندې ويني يې پريمنځلي، سطل يې د خوني پر منځ كي نسكور كيښود. دغه وخت يې ښاغلى كارغه واخيست او لاړ، د بام پر سر ورپه ياد شو چي بايد د پښو منډ يې پاتى نشي. هغه يې وران كړ.

اولدوز ډيره غمژنه شوه. ويي هم ژړل. خو كار شوى و او چاره يې نه درلوده. ياشار ورته ډاډګرنه وركړه او وې ويل: كه غواړى چي كار لا وران نشي، بايد غږ دې ونه باسي. څوك پوه نشي. پر سر دې بلا پريوځي چي خوند يې وګورى. نن مي د ښوونكي نه ځيني شيان زده كړي دي او غواړم پلار او ميره دومره ډار كړم چي ان د خپل سيورې نه هم وتښتي.

بیا یي هغه څه چي ښاغلي کارغه ویلي وو او څه چي یي په خپله کړي ول، اولدوز ته وویل. اوس اولدوز څه په حال شوی وه. د ښاغلي کارغه ځو بنګی یي راوویستلي او په جیب کي یي واچولي. یاشار جنازه یو وړه او په یو ځای کي پټه کړه چي وروسته یي خخه کړي.

د یاشار مور خپل زوي په غیږ کي نیولی او بیده وه.

هوښیار ماشومان، ناپوه پلار او میندي تیر باسي.

ماشومان منتظر ناست ول. ناڅاپه شور ماشور شو. د اولدوز پلار چیغي وهلي. نور غړونه هم ول. د یاشار مور له خوبه راپاڅیده او انګړ ته یي رامنډه کړه. بیا ستانه شوه او لوپټه یي پر سر کړه او بام ته وختله. د اولدوز پلار لیونی شوی وو. سر یي واهه او چیغي یي وهلي: وای، وای!.... برباد شوم!.... کور ته مي "پیریان" ننوتلي دي!... زه دلته نور نشم پاتی کیدای!.... کور ته مي "پیریان" ننوتلي دي!.... راسره مرسته وکړی!....

فال بین او ځو سړي ورنه تاو ول او غوښتل یي چي کرار یي کړي. د اولدوز پلار د سپي لاش وروښود او چیغه یي کړه: وګوری، دا دلته چا غورځولی دی؟ دېره چا وړی ده؟.... وینی چا پریمنځلي؟..... کور ته مي "پیریان" ننوتلي دي!... لومړی راغلل سپی یي ووژه... بیا یي... وای.... وای!.....

اولدوز او یاشار د پوړی بیخ ته ولاړ ول. غوږ یي نیولی وو. د یاشار مور نه پرینبودل چي بام ته وخیژي. یو بل ته یي سترګك واهه او په زړه کي یي د پلار او د نورو په بیعقلي خندلي. خوشاله ول چي دغه ټول خوشباوره کسان یي تیر ایستلي دي.

پلار یي په راکښلو راکښلو کوټي ته ننویست. خو ناڅاپه د ټولو د ویري غږ پورته شو: د "پیریانو" نه له خدای پناه غواړو!...

پلار بیا غولي ته منده کړه او د لیونو غوندي یي په چیغو وهلو او آخوا دیخوا تللو شروع وکړه. نسکور سطل ټول ډارولي ول. بوډا سړي وویل: "پیریان" کور ته ننوتلي دي، کور پریږدی. یو کس دي په پیریان پاڅوونکی پسی لاړ شي. بل کس دي دعا لیکونکی راولي. پلار چیغه کړه: مرسته راسره وکړئ!... کور مي وران شو!....

یو تن په "سید قلي پیریان پاڅوونکي" پسي ولاړ. بل تن "سید میرزا ولي دعا لیکونکي" پسي لاړ. یوې بوډی یوه "بسم الله" د کور نه راوړه چي پیریان وتښتي. "بسم الله" په کوړموړ خط سره غټه لیکل شوی او په زوړ قاب کي اینبودل شوی وه. دوو سړو قاب په لاس کي ونیو او د بسم الله ویونکي په کور کي د سوري په لټه کي شول. ناڅاپه یي د پخلنځي په منځ کي په یوه لویه دېره سترګي ولګیدلي چي په وینو ککړه ده. په ډار ډار یي دېره ونیوله او غولي ته یي راوړه. پلار چي دېره ولیدله بیا یي چیغي کړی: وای، وای!.... دغه دېرې هلته څه کول؟.... چا دا وړې او هلته یي اینبی ده؟.... "پیریانو" پر ما پسي راخیستلی ده.... غواړي په عذاب مي کړي.... وای!.... آخر ما څه ګناه کړیده؟....

اولدوز او یاشار دیوال تر شا ولاړ ول. دا خبري چي یي واوریدلي ویي خندل. سملاسي کوټي ته ننوتل چي د بام پر سر کسان یي ونه ویني. یاشار وویل: اوس پریږده چي میره دي راشي نو څه خاورې به پر سر باد کړي. واده به ورته ګنډیر شي. دغه وخت دواړو د زړه له کومي وخندل. یاشار د اولدوز پر خولي لاس کینبود چي غږ یي ځوك وانه وري.

معلومه نه ده چي چا میره خبر کړی وه چي په بیړه یي ځان کورته ورساوه. میره یي ولید چیغه یي کړه او د انګړ په منځ کي راوغورځیده. ښځو په راکښلو راکښلو د ښي خوا ګاونډي کره بوتله. بوډۍ ویل: لومړی دې پیریان پاڅوونکي او دعا لیکونکی راشي، پیریان دې وباسي، بیا به امیندواره ښځه ورشي.

سر مو نه خوږوم، لنډه دا چي نیم ساعت وروسته پیریان پاڅوونکی او دعا لیکونکی راورسیدل. پیریان پاڅوونکي لوښي چپه کیښود او عجیبه او غریبه خبري یي وکړی. آینه یي وغوښتله، عجیبه او غریبه آوازونه یي کول او اخر یي وویل: اي پیریانو، تاسو ته د پیریانو په پاچا قسم درکوم، د دې مسلمان له کوره ووځی، دې مه په عذابوی!

بیا یي آینه وترنګوله او د الدوز پلار ته یي وویل: پنځوس روپی راکړه چي بند یي کړم او لاړ شي.

د اولدوز پلار چانه ووهله او دیرش روپی یي ورکړی. پیریان پاڅوونکي روپی واخیستلي او لاس یي د لوښي لاندي کړ بیا یي راویست او وې ویل: ای پیریانو د دې مسلمان له کوره لرې شی. دې مه په عذابوی! تاسو ته د پیریانو په پاچا قسم درکوم!

لږ وروسته پاڅیده او په خندا خندا یي پلار ته وویل: له نیکمرغه لاس یي درنه واخیستل او ژر لاړل. بیرته نه راګرځي. په دې شرط چي ما خوشاله کړی.

پلار د خوښي ساه واخیستله او دیرش روپی نوري یي پیریان پاڅوونکي ته ورکړی. هغه لاړ. وار د دعا لیکونکی راغی. په توره او نارنجي سیاهي باندي یي کږې وږې کرښي ولیکلي یوه یوه ټوټه کاغذ یي په هر کنج کي کیښود، شل روپی یي واخیستلی او لاړ.

میرني یي راوستله. څوک نه پوهیدل چي پیران پاڅوونکي څه کیښودل او څنګه لاړ.

چي شپه شوه، د یاشار مور اولدوز کور ته بوتله. پلار او ښځه یي دومره وارخطا او ډار شوي ول چي تر دغه وخته پوري یي اولدوز ته فکر شوی نه وو.

واوره، ساړه، بیکاري او انتظار

منی راورسید، واوره او ساړه یي هم د ځان سره راوړل. بیا ژمی شو، واوره او ساړه له حده تیر شول. د اولدوز اکا په سپي پسي راغی، تش لاس او په قهر ستون شو. د سپي پر سر یي پلار سره لانجه هم وکړه.

د میرې ویره لا نه وه تللی، د پخلنځي ور او دیوالونه د چاپي او خطي دعاګانو نه ډك ول. د شپي به ډاریده یوازې به بهر ته نشوه وتلای. اولدوز به یي د ځان سره بووله. اولدوز یوه زره هم نه ډاریده. یوازې به بهر وتله او د زړه له کومي به یي میرې پورې خندلې. د ښاغلي کارغه ښکي یي د راډیو په ډبلي کي پټي کړی وی. یاشار یي هم ډیر لږ لیده. یاشار د ښاغلي کارغه جنازه په یو ښه ځای کي خاورو ته سپارلي وه. منظم به ښوونځی ته تلو او سبق به یي ویلو.

خو کله کله به یي د مور سره د قلم د ورکولو پر سر لانجه کوله. یاشار به زیاتره وخت قلم ورکاوه او مور به یي په قهریدله او ویل به یي: ته دومره فکر نه کوې، پلار دې په څومره سختی سره د دې قلمونو روپی لاس ته راوړي.

د میرې خیټه ډیره راوتلي وه. د ګاونډ ښځو به ورته ویل: یوه دوه اونی وروسته لنګیږي.

میرې به ځواب ورکاوه: ښايي لا ژر.

د ګاونډ ښځو ویل: دا وار انشا الله بچي به دې ژوندي پاتی شي.

ميرې ويل: انشاالله! چې نذرونه او سوالونه وکړم خامخا ژوندی پاتې کيږي.

د ياشار پلار به زياتره بيکار وو. کار ته به نه تلوو. واورى دومره ډيرې وريدلى چې سهار به راپاڅيدې ليدلې به دې چې کړکى تر نيمايي پورې واورو پټې کړې. سړې يخني به چنچنى وژلې او د منې د پاڼو په شان به پر ځمکه غورځيدلې.

يوه ورځ سهار پلار وليده چې دوه کارغان پر بام ناست دي. کوټك يې راواخيست وار يې وکړ، دواړه يې ووهل او پر ځمکه وغورځيدل. خو کله چې يې لاس وروړ معلومه شوه چې د سړې يخني نه وچ شويدي. اولدوز ډيره خپه شوه. ياشار څو ورځې وروسته د مور له خولې خبر شو. د ځان سره يې وويل:داسې نه چې ښاغلي کارغه پسې راغلي ول!

د يارشار مور به هر سهار راتله د پلار ښځې سره به يې مرسته کوله. لوښې به يې پريمنځل. کور به يې جارو کاوه. غرمې ته نژدې به خپل کور ته تلله. ورځ مزدوره وه. اولدوز ته ګرانه وه. بده ښځه نه وه. کله به چې ميره لاړه، اولدوز به کولای شو ورسره څو خبرې وکړي، د ياشار پوښتنه وکړي او ورته سلام وليږي. نور ګاونډيان به هم تلل راتلل، خو اولدوز ته تر ټولو د ياشار مور تر ټولو ګرانه وه. سره له دې يې هم هغې ته څه نه ښکاره کول او يوازې يوازې د کارغانو انتظار يې کاوه. باور يې درلود چې هغوی به يوه ورځ راشي.

پلار به د تل په څير دفتر ته تلو او کور ته به بيرته راستنيدلو. يوه شپه يې ميرې ته وويل: زما زړه بچې غواړي. که دا ځل دې بچې ژوندی پاتې شي او ښه وي، اولدوز بل ځای ته ليږم چې ته په ارامه شې. که دا ځل هم بچې دې مړ پيدا شي. نو اولدوز له ځان نه نشم کولای لرې کړم.

ميره هيله منه وه چې بچې به يې ژوندې دنيا ته راشي ځکه چې پريمانه نذرونه او سوالونه يې کړي ول. اولدوز د دغه نه زيږيدلي بچې سره کينه کوله. زړه يې غوښتل چې مړ دنيا ته راشي.

نذر او سوالونه د مريني مخه نشي نيولای، د کارغه د مور ياد

آخر ميره لنګه شوه.

هلك ژوندې وو. کوډې او منترې يې وکړی، نذرونه او سوالونه يې وکړل، دعا او تعويذ يې وکړ، د "نظر قرباني" يې وکړه. په قبرونو يې شمعې بلې کړی او څه څه يې وکړل. د څه لپاره؟ د دې لپاره چې هلك مړ نشي. خو د اونی په سر کې هلك مرګ ته نژدې شو. ډاکتر يې راووست، وې ويل: د مور په خيټه کې يې ښه وده نده کړی. په ګرانه به ژوندی پاتې شي: زه څه نشم کولای.

سبا ته هلك مړ شو.

ميره د کمزورى او خپګان نه سخته ناروغه شوه. شپه او ورځ به يې ويل: زوې مې "پيريانو" وواژه. لا تر اوسه يې زما نه لاس ندې اخيستې. بل دې هم د کينه ناك سترګې ړندې وي، کينه يې وکړه او زوې يې راته وواژه.

د ياشار مور به ټوله ورځ د ميرې سره وه. ياشار به هم کله کله غرمې ډوډی د پاره د مور خواته ورتلو او د اولدوز سره به يې څو خبرې کولې. د کارغانو پته نه وه. کله کله به يو کارغه يوازې له آسمان نه تيريده او يا به د قاغ قاغ آواز اوريدل کيده او ژر به ورکيده. د چينار پاڼې رژيدلې وی. اولدوز ته به د کارغه مور وريادیدله چې څنګه به په ورو خانګو کيناستله. قاغ قاغ به يې کاوه، ځنګيدله به، ناڅاپه به يې وزرې خورولې او تله به.

سخت ژمي تيريږي

سخت ژمی تیریده. ډیر سخت وو. ډیر ژر واوری د انګړ په منځ کې انبار شوی، دیوالونو ته پورته شوی. سکاره نه پیدا کیدل. په دري چنده بیه هم نه پیدا کیدل. د یاشار پلار تل وزګار وو. مور یې د کارکولو او جامو پریمنیځلو دپاره نورو کورونو ته تله. کله به یې باور نه کیدونکي خبرونه راوړل. د ساري په ډول به یې ویل: بیګاه یوه غریبه کورنی د ساړو نه مړه ده.

یوه ورځ سهار په ژړا راغله او میړي ته یې وویل: د شپې مې ماشوم د صندلی لاندې د ساړو نه وچ شوی او مړ شوی دی.

یاشار ډیر ځوریده. د وړې خور د مړیني فکر لیونی کړی وو. اولدوز ته یې وژړل او وې ویل: نژدې وو چې زه هم د ساړو له لاسه وچ شم. زمونږ د صندلی لاندې سکاره نشته، یخه ده.

اولدوز یې اوښکې پاکې کړی او وې ویل: مه ژاړه یاشاره، که نه نو ما ته هم ژړا راځي.

یاشار ژړا بس کړه او وې ویل: سهار مې پلار مور ته ویل: په دې وران کلي کې هیڅوك نشته چې ووایي ولې دلته سکاره نشته.

اولدوز وویل: پلار دې کار کوي؟

یاشار وویل: نه، په کور کې ناست وي او فکر کوي. کله کله واوره جارو کوي.

اولدوز وویل: ولې نه ځي چې کار پیدا کړي؟

یاشار وویل: وایي چې کار نشته.

اولدوز وویل: ولې کار نشته؟ یاشار څه و نه ویل.

د پسرلي هوا

واوره کمه شوه، پسرلي ځان ښکاره کړ او اوبه یې رواني کړی. شینکي وتوکیده، ګلونه ډیر شول. ژمي ډیر له پښو نه غورځولي ول. ډیر هم په ګرانه ژوندي پاتې شوي ول.

د یاشار مور سره صندلی لرې کړه، کرکی یې بیرته کړې. د یاشار پلار د نورو لس شلو کسانو سره تهران ته لاړ چې د خښتو په بټیو کې کار وکړي. په کور کې یاشار او مور یې د نورو کلونو په شان یوازې پاتې شول.

میره نوې ښه شوی وه. اولدوز ته یې نشو کتلای. اولدوز به زیات وخت د یاشار په کور کې وه. میرې به هم نور ورته څه نه ویل. پلار د اولدوز سره مینه کوله خو د اولدوز هغه بدې شو. پلار یې ویل: سږکال دې ښوونځی ته لیږم.

څوك د کارغانو په ژبه پوهیږي؟

د غبرګولی میاشت راورسیده. یاشار په کلني ازموینې کې بوخت وو. یوه ورځ یې اولدوز ته وویل: پرون مې دوه کارغان ولیدل چې د ښوونځی پر شاوخوا چورلیدل.

اولدوز له ځایه پورته شوه او وې ویل: ښه، بیا؟

یاشار وویل: بیا ټولګي ته لاړم. د حساب ازموینه مې وه. کله چې راووتلم، ومې کتل نه ول.

اولدوز بیرته په خپل ځای کیناستله. یاشار وویل: مه خپه کیږه. که زمونږ کارغان وي، بیرته راځي.

اولدوز وویل: خبرې دې ورسره وکړۍ؟

یاشار وویل: وخت نه وو. زه د کارغانو په ژبه بلد نه یم.

اولدوز وویل: خامخا بلد يي.

یاشار وویل: ته څه پوهيږې؟

اولدوز وویل: ځکه چي مهربانه يي، ځکه چي پاك زړه لری، ځکه چي هر څه د ځان لپاره نه غواړی، ځکه چي د ميرې په شان نه يي.

یاشار وویل: دا دي د چا نه زده کړي؟

اولدوز وویل: ټول ښه هلكان د كارغانو په ژبه پوهيږي. د كارغه مور ويل زه خو يي د ځانه نه وايم.

یاشار د دي خبرې نه خوشاله شو. د خوشالي نه يي د اولدوز لاس په دواړو لاسو كلك ونيو او وې ويل: هيڅ نه پوهيږم، چي څنګه مي په هغه ورځ يي وكولای شول د "ښاغلي كارغه " سره خبرې وكړم. هيڅ مي په ياد نه دي.

د كارغانو راستنيدنه

دوه درې ورځې تيرې شوی. دوبی نژدی كيده. هوا توديدله. د لويانو به د غرمي خوب ته زړه كيده. د غرمي ډوډۍ چي به يي وخوړه، بيده كيدل به. ماشومان به يي هم په زوره بيده كول.

يوه ورځ ياشار وروستني آزموينه تيره كړی وه او كور ته بيرته راتلو. د ښوونځي نه لږ لاندې، يو جومات وو. د جومات مخي ته د توت ونه وه. د توت تر وني لاندې يي د ياشار نوم تر غوږ شو. غرمه ده، ياشار راستون شو، شاوخوا يي وكتل، څوك يي ونه ليد، كوڅه خالي وه. غوښتل يي روان شي چي بيا د شا نه ورته غږ وشو، ياشار!

ياشار راستون شو، ناڅاپه يي پر دوو كارغانو سترګي ولګيدلي چي د توت په ونه كي ناست ول، خندل يي. د ياشار زړه په ټوپونو شروع وكړه. وې ويل: كارغانو، تاسي ما له كومه پيژني؟

يو كارغه په خپل نري آواز سره وویل: ښاغلی ياشار، ته د اولدوز ملګری نه يي؟

ياشار وویل: ولي، يم.

بل كارغه په غټ آواز سره وویل: سمه ده چي زمونږ مور ته په خپله نه وی ليدلی، خو ستا ښبي ورته اولدوز ويلي وی. ډير وخت وشو چي پر ښوونځيو ګرځو چي تا پيدا كړو. نه مو غوښتل لومړی اولدوز ووينو. زمونږ "آنا" سپارښتنه كړی وه. اولدوز څنګه ده؟

ياشار وویل: ويريږي چي تاسو به هغه هيره كړی وي، ښاغلی كارغه.

كارغه په غټ آواز وویل: وبخښه، مونږ ځان در ونه پيژانده: زه د هغه "ښاغلي كارغه" ورور يم چي تاسو سره وو او بيا مړ شو. دا هم زما خور ده. هغي ته "پيغله كارغه" وايي.

پيغلي كارغه وویل: البته مونږ يو بل ورور هم درلود چي د ژمي يخني وچ كړ، مړ شو. زمونږ پلار هم زمونږ مور پسي د خپګان له كبله مړ شو.

ياشار وویل: تاسي دې سلامت ووسئ.

كارغانو وویل: مننه كوو.

ياشار فكر وكړ او وې ويل:دلته ښه نه دی وغږيږو، زمونږ كور ته ځوو، په كور كي څوك نشته.

كارغانو ومنله. ياشار روان شو او كارغان هم د هغه د سر د پاسه الوتل.

هیڅوك نشي ویلای چي یاشار څه حال درلود. ځان یي دومره غښ ګاڼه چي څه به وایی. کله به یي آسمان ته کتل، کارغان به یي لیدل، خندل به یي او بیا به روان شو. په پاي کي کور ته راورسیدل. کلي یي د ګاونډي نه واخیستله او کور ته ننووت. مور یي غرمه کور ته نه راتله. کارغان راکښتل شول، په پوریو باندي کیناستل. یاشار وویل: اولدوز نه غواړي ووینی؟

په دي وخت کي د دیوال له هغي خوا د اولدوز د ژړا غږ پورته شو. دري واړه غلي شول. بیا پیغلي کارغه وویل: اوس اولدوز نشو لیدلای. بیره نه کوو.

ښاغلي کارغه وویل: هو لاړ شو د کارغانو ښار ته خبر یوسو. بیا راځو او وینو یي. همدا نن راځو. زمونږ سلامونه اولدوز ته ورساوه.

کله چي یاشار یوازي پاتی شو بام ته وخوت. هر څومره چي یي انتظار وویست اولدوز رانه وتله. بیرته راغی. مور یي په یخچال کي ډوډی او پنیر اینښودلي ول. ډوډی یي وخوړه، بیا بام ته وخوت. هوا توده وه. کمیس یي وویست او پریووت. غوښتل یي آسمان ته ښه وګوري. آسمان پاك او شین وو. څو مرغی د شنه آسمان لاندي الوتلی. داسي چي ته به وایی وزری نه خوځوي او په سر ځي.

د تیښتي قرار، تیښته د بیرته راستنیدو د پاره

د غرمي ډوډی دسترخوان خور وو. پلار اولدوز خپل څنګ ته کینولي وه. د اولدوز سترګي لمدي وي هق هق یي کول. میري ویل: زړه یي وهل غواړي. خبره نه مني.

پلار وویل: لورجاني، ته خو اوریدونکي جیني وی، څه خبره ده؟

اولدوز څه و نه ویل: هق هق یي کاوه. میري وویل: وایي یوازي خپه کیږم باید پریږدی چي لاړه شم د یاشار سره لوبی وکړم.

ناڅاپه اولدوز وویل: هو، زما زړه لوبي غواړي، یوازي خپه کیږم. له ما ویلي تا ویلي نه وروسته، پلار اجازه ورکړه چي اولدوز دي کله کله یاشار خوا ته ځي او ژر دي بیرته راځي. اولدوز ډیره خوشاله شوه. د ډوډی خوړلو وروسته پلار او میره بیده شول. اولدوز پاڅیده د بام سر ته وختله. زړه یي غوښتل هلته کیني او د کارغانو انتظار وکړي. ناڅاپه یي سترګي په یاشار ولګیدي چي په خواره خوب بیده وو. لمر تود شوی وو. اولدوز راغله د یاشار سر ته کیناسته د هغه په ویښتانو یي لاس راکښه. یاشار سترګي وغړولی او وي خندل. اولدوز هم وخندل. یاشار راپورته شو او کیناست. کمیس یي واغوست او وي ویل: اولدوز، پوهیږئ څه خوب مي لیده؟

اولدوز وویل: نه.

یاشار وویل: خوب مي لیده چي د یو بل لاس مو نیولی، د وریځو د پاسه ناست یو. د پیغلي کارغه واده ته ځو. نور کارغان هم پر مونږ پسي راځي.

اولدوز لږه سره غوندي شوه، بیا یي وویل: پیغله کارغه څوك ده؟

یاشار وویل: درته مي نه وو ویلي؟

اولدوز وویل: نه

یاشار وویل: کارغان مي ولیدل او خبري مو هم سره وکړی.

اولدوز وویل: کله؟

یاشار وویل: کله چي له ښوونځي نه راستیندم. د "ښاغلي کارغه " خور او ورور ول. وعده یې کړی چي اوس راشي.

اولدوز وویل: پیغله کارغه زمونږ د "ښاغلي کارغه" خور ده؟

یاشار وویل: هو.

اولدوز وویل: د کارغانو د پلار څه خبر دی؟

یاشار وویل: ویل یې چي د میرمني له غمه مړ شو.

په دي وخت کي دوه کارغان د ونو تر شا راښکاره شول. راتلل راتلل او د بام شا ته راورسیدل. پر څمکه کیناستل، سلام یې واچاوه. اولدوز یو یو وینو او ښکل یې کړل. په غیږ کي کینول. د احوال پوښتني او آشنایي وروسته ښاغلي کارغه وویل: اولدوز، ټولو کارغانو ویل چي ته باید زمونږ خوا ته راشی.

اولدوز وویل: له دي کوره وتښتم؟

ښاغلي کارغه وویل: هو، باید وتښتی زمونږ خوا ته راشی، که دلته پاتی شی، خپه کیږی او مري. مونږ پوهیږو چي میره دي ډیره ځوروي.

اولدوز وویل: څنګه تیښتدای شم؟ پلاړ او میره مي نه پریږدي. کاکا مي هم له هغه وخته چي سپي یې مړ دی، زمونږ په کور کي پښه نده ایښی.

پیغلي کارغه وویل: که ته وغواړی، کارغان پوهیږي چي تا څنګه یوسي.

یاشار تر دي وخته څه نه وو ویلي. په دي وخت کي یې وویل: یعني لاړه شي او بیرته رانشي؟

پیغلي کارغه وویل: دا د دي په خوښه پوري تړلي ده. ته څه فکر کوی، یاشاره؟

یاشار وویل: ستاسو خبره منم که دلته پاتی شي له لاسه وځي او څه کار هم نشي کولای. خو که د کارغانو ښار ته لاړه شي... زه نه پوهیږم څنګه کیږي؟

ښاغلي کارغه وویل: سبا راځو بیا هم غږیږو. اولدوز، ته هم تر سبا پوري فکر وکړه...

کارغان لاړل. اولدوز وویل: ستا په فکر زه باید لاړه شم؟

یاشار وویل: هو، لاړه شه خو بیرته راشه. لاس راکوئ چي بیرته راځئ؟

اولدوز وویل: لاس درکوم یاشاره!

"انا" د تیښتي لار او طریقه ښیي

سبا غرمه کارغان راغلل. یو بوډا کارغه هم ورسره وو. پیغلي کارغه وویل: دا "انا" ده.

انا د یاشار او اولدوز خوا ته راغله. مخامخ ورته کیناسته او وې ویل: کارغان خوشاله دي چي تاسي مو وموندلي. لور مي ستا ډیر صفتونه کول.

اولدوز وویل: د "کارغه مور" ستا لور ده؟

انا وویل: هو، ښه کارغه وو.

اولدوز اسویلی وکړ او وې ویل: زمونږ له خاطره ووژل شوه.

انا وویل: کارغان یوه دوه نه دي. په مړ کیدو او وژل کیدو نه خلاصیږي.

یاشار وویل: اولدوز غواړي تاسو خواته راشي.

انا وویل: ځومره ښه! نو راځی چي کار شروع کړو.

اولدوز وویل: هر کله چې مو زړه وشو بیرته راتلای شو؟

انا وویل: خامخا باید بیرته راشی. مونږ کارغان نه غواړو چې څوك دې خپل کور، ژوند او دوستان پرېږدي او وتښتي او ځانله هوسا ژوند وکړي او د نورو د حال نه خبر نه وي.

اولدوز وویل: ما د ځان سره څنګه بیوی؟

انا وویل: د هر څه نه مخکې یو کلك جال په کار دی. دا باید تاسي په خپله واوبدی.

اولدوز وویل: جال زمونږ څه پکارېږي؟

انا وویل: لومړی فایده یې دا ده چې د کارغانو باور راشي چې تاسي لټ او بیکاره نه یاست. او چمتو یې چې د ځان د نیکمرغی دپاره زیار وباسی.

دوهمه ګټه یې دا ده چې تاسي د هغه منځ کې کیني او کارغان یې پورته کوي او خپل ښار ته یې وړي...

یاشار د خبرې منځ کې راودانګل او وې ویل: وبخښه انا مونږ تار او وړې له کومه کړو چې جال ترې واوبدو؟

انا وویل: کارغان ټل حاضر دي د ښو او کارکوونکو انسانانو خدمت وکړي. مونږ درته وړی راوړو او تاسي دواړه به جال واوبدی.

څو غټې ډبرې پر بام وی. میرې هغه د سرکې د څُم نه چاپیر کړی وی.

انا وویل: مونږ وړی راوړو او د دې په منځ کې یې راجمعوو.

آخو دیخوا یې نورې خبرې هم وکړی، بیا کارغان لاړل.

اولدوز وویل: یاشاره! زه بالکل نه پوهیرم چې څنګه سپنسی وریشم او جال واوبدم.

یاشار وویل: زه پوهیرم د پلار نه مې زده کړیدي.

کارغان کوښښ کوي، ماشومان سخت زیار باسي، کارونه پر مخ ځي

د یاشار ښوونځی رخصت شو. اوس یې د فارسي لیك لوست بد نه وو. د پلار لیکونه یې لوستلای او معنا کولای شول او مور ته یې ویلای شول. کتاب یې هم لوستلای شو. مور یې بیا کالو پریمنځلو ته تلله. پلار یې د تهران د خښتو د پخولو په بټیو کې کار کاوه. ډېر کارغان به د دوی کور ته تلل راتلل. میرې به کله آسمان ته کتل او د کارغانو نه به ډاریدله. اولدوز به ځان نانګاره کړ. میره به نا آرامه کیده او کله به یې د ځان سره ویل: نه چې دا ینجلي د کارغانو سره تار ولري؟ خو په ظاهر کې آرامه او مظلومه ده.

اولدوز خپل ځان نانګاره اچولی وو.

د سپنسیو د ریشلو کار د یاشار په کور کې پر مخ تلو. یاشار به ولاړ او د لویو سږو په شان به یې پر دوك باندې سپنسي ریشل. اولدوز به تارونه پر لاسو تاوول او پیر تارونه به یې جوړول. په انګړ کې یوه وړوکي کوټه ګې وه چې تشه وه، طنابونه به یې هلته پټول.

انا به کله کله سر ورښکاره کاوه او د کار د حال پوښتنه به یې کوله. یاشار به ریشل شوي تارونه ورښودل. انا به خندل او ویل به یې: شاباس ښو ماشومانو، شاه باس! مبادا چې څوك پوه شي چې پټ کار کوی! سترګي او غوږونه مو خلاص کړی.

یاشار او اولدوز به ویل: زړه دې ډاډه وي انا، سمه ده چې زمونږ عمر کم دی، خو عقل مو ډېر دی. دومره پوهیږو چې سړی نباید هر یو کار ښکاره وکړي. ځیني کارونه ښکاره کوي، ځیني کارونه په پټه. انا به خپله کره

مښوکه پر څمکه راکښله او ویل به یې: تاسي مي خوښيږئ. د مور او پلار نه مو ډیر فرق لری. شاه باس! شاه باس! خو لا تر اوسه واړه یاست او پاخه شوي نه یې، باید ډیر څه زده کړی او له دې ښه فکر وکړی.

کله به هم پیغله کارغه او ورور یې راتلل. د دوي سره به کیناستل او خبرې به یې کولي. د خپل ښار خبرې به یې کولي، د چینار د ونو نه به غږیدل او د وریځو، بادونو، غرونو، دښتو او بیدیاو او د ډنډونو صفتونه به یې کول. اولدوز او یاشار د نورو پنځوس شپیته کارغانو سره هم آشنا شول. پیغلي کارغه ویل: د کارغانو په ښار کې د یو میلیون نه زیات کارغان ژوند کوي. دي خبرو به ماشومان خوشالول. یو میلیون کارغان یو ځای ژوند کوي او هیڅ دعوا او جنجال نه کوي، څومره ښه!

د اولدوز د سفر ملګری

یوه ورځ یاشار او اولدوز تار ریشلو. اولدوز سر پورته کړ. ویې لیده چې یاشار غلی او بیحرکته ولاړ دی او دې ته ګوري. وې ویل: ولي راته داسي ګورى، یاشاره، څه شوي دي؟

یاشار وویل: فکر مي کاوه.

اولدوز وویل: څه فکر؟

یاشار وویل: هسي.

اولدوز وویل: باید ما ته یې ووایې.

یاشار وویل: ښه، وایم یې. فکر مي کاوه که ته له دې ځایه لاړه شی، زه خانله خپه کیږم.

اولدوز وویل: ما هم پرون فکر کاوه چې کاشکي دواړو سفر کړی وای. یوازې سفر کول زیات خوند نلري.

یاشار وویل: نو ته غواړې چې زه هم له تا سره لاړ شم؟

اولدوز وویل: زه د زړه له کومې غواړم. باید انا ته یې ووایو.

یاشار وویل: زه یې په خپله ورته وایم.

بله ورځ انا راغله. یاشار وویل: انا، زه هم کولای شم د اولدوز سره تاسو خوا ته درشم؟

انا وویل: کولای شی راشی، خو زړه دي پر مور نه سوزیږي؟ هغه خو بده ښځه نده چې پریږدې یې او وتښتی!

یاشار وویل: د دې کار فکر مي کړیدی، د حرکت نه یوه ورځ مخکي یې ورته وایم.

انا وویل: که یې ومني، پروا نه لري، تا هم بیایو.

اولدوز او یاشار پر شوق راغلل او په تندي یې کار کاوه.

د کبانو غله، د وریو غله، بې اغیزه دعاګاني

یاشار په امتحان کې کامیاب شو. هغه ورځ چې اطلاعنامه کور ته راوړه، پلار ته یې هم لیك ولیکه. اولدوز او یاشار به زیاتره یوځای ول. میرې به لږه څوروله. ریښتیا دا چې غوښتل یې اولدوز یې د سترګو نه لرې وي. د دې نه علاوه تل د کارغانو په اندیښنه کې وه. کارغان به ډیر تلل راتلل او هغه به یې اندیښمنه کوله، داریدله چې آخر به بلا وربانديږ وغورځیږي. پلار هم ناکرار وو، په تیره بیا چې هغه ورځ ډنډ ته ورغی ویې لیدل کبان نشته؛ دوه کبان پیغلي کارغه او ورور یې خوړلي ول. یو یې انا او پاتي نورو کارغانو خوړلی ول. پلار او میرې به هر چیرته کارغه ولید کنځلي به یې ورته کولي او په ډبرو به یې ویشته.

یوه ورځ بابا وڅکي اخیستلي او راوړې وې چې میره ترې سرکه جوړه کړي. میرې خُم واخیست او بام ته یې یووړ. ډېرې یې اخوادیخوا کړې، ناڅاپه یوه زیات اندازه وړې پیدا شوې. وړې یې راواخیستلې او میره ته یې راوړې او وې ویل: ګورې؟ پیریانو زمونږ نه لا لاس ندی اخیستی اوس هم راپسې دي. دا چا د ډېرو په منځ کې راټولې کړیدي؟

پلار وویل: باید مخه یې ونیول شي.

میرې وویل: سبا دعالیکونکي پسې ځم. ښه دعا ترې اخلم چې پیریان وډار شي او وتښتي.

سبا اولدوز یاشار ولید. د دوی خبرې یې ورته وکړې، یاشار وخندل او ویې ویل: باید وړې پټې کړو، که نه نو کار مو خو ورځې ځنډیږي. اولدوز وړې پټې کړې او د سپي تشی کوټه کې کې یې کینودلې. یاشار ولیدلی چې وړې په کافي اندازه راټولې شوي دي. کارغانو ته یې خبر ورکړ چې نورې وړې رانه وړي .

میره لاړ دعا لیکونکي پسې او ښه دعا یې راوړه. خو کله چې یې ولید وړې یې وړي دي، وارخطایي لا هم ډیره شوه.

یاشار له موره اجازه اخلي

په ژبه پوهیدونکي سپي کیسه

ماشومانو، له هغي ورځې وروسته، د جال په اوبدلو پیل وکړ. لومړی یې پیر طنابونه جوړ کړل، بیا یې غوټې کړل.

د یاشار مور د جامو اوږد طناب درلود. دغه طناب څو توټې سیم و چې یو بل سره تاو شوی و. یاشار غوښتل د مور څخه د جامو طناب واخلي او د طنابونو منځ کې یې کیږدي چې جال مضبوط شي.

یوه شپه سرماښام یې مور ته وویل: مورې، که زه څو ورځې په سفر لاړ شم ډیره خپه کیږې؟

مور یې فکر وکړ چې یاشار ټوکې کوي.

یاشار بیا پوښتنه وکړه: مورې، اجازه راکوې زه څو ورځې په سفر ولاړ شم؟ قول در سره کوم ژر بیرته راځم.

مور یې وویل: لومړې باید ووایې چې پیسې له کومه کړو؟

یاشار وویل: پیسې په کار ندي.

مور یې وویل: ښه د چا سره ځې؟

یاشار وویل: اوس یې نشم ویلی. د تګ په وخت کې به پوه شې.

مور یې وویل: ښه، چیرته ځې؟

یاشار وویل: دا درته هم د تګ په وخت کې وایم.

مور یې وویل: نو زه هم د تګ په وخت کې اجازه درکوم.

مور فکر کاوه چې یاشار په ربښتیا ټوکې کوي او غواړي هغه د څو کاله مخکي خوشې خوشې خبرې وکړي. هغه وخت چې یاشار وړوکی او د لومړي ټولګي زده کوونکی وو، کله کله به یې دغشان خوشې خبرې کولې. د سارې په توګه ویل به یې: غواړم آسمان ته لاړ شم، څو کوچني ستوري راټول کړم او رایې وړم د کمیس ټڼې ترې جوړې کړم.

خو نه پوهیده چې د دغو "وړو ستورو" هر یو یې په ملیونو ملیونو واره د ده نه غټ دي او ځینې نور یې په زرهاو کرته د اور نه هم تاوده دي.

یوه ورځ يي تور کوځه دب سپی په راکښلو راکښلو کور ته راوړی وو. د غرمي د ډوډی وخت زو او ياشار د ښوونځي نه کور ته راتلو. پلار او مور يي وويل: زويه، دغه ناولی حيوان دې ولي کورته راوستی دی؟

یاشار په غرور سره وويل:داسي مه وايی. دا سپی په ژبه پوهيږي. ډير وخت مي زيار ګاللی او ژبه مي ورزده کړی ده. اوس هر څه چي ورته ووايم اطاعت کوي.

پلار يي په خندا خندا وويل: که رښتيا وايی، ورته ووايه لاړ شه او دوه تودي ډوډی واخله او راي وړه. دا يي هم پيسي.

یاشار وويل: لومړی بايد ډوډی وخوري او بيا...

مور يو څه وچه ډوډی سپي ته واچوله، سپي وخوړله او لکی يي وښوروله. ياشار سپي ته وويل: پوهيږم ملګری، چي څه وايي.

پلار يي وويل: ښه، ياشاره، څه وايی؟

ياشار وويل: وايي "ياشار جانه، يو شئی مي په غاښونو کي نختی دی، هيله کوم خوله مي بيرته کړه او هغه راوباسه."

مور او پلار په حيرانی سره کتل، ياشار په کراره د سپي خوله بيرته کړه او لاس يي وردننه کړ چي د سپي غاښونه پاك كړي. ناڅاپه سپي لاس او ښنه ووهله او غپ يي کړ او د ياشار د ژړا آواز پورته شو. پلار سپی وواهه او بهر ته يي وشاړه. د ياشار لاس څو ځای زخمی شوی وو او "وای وای" کول.

هغه ورځ ياشار مور ته وويل: د تګ په وخت کي خامخا اجازه راکوی؟

مور يي وويل: هو.

ياشار وويل: وي دي... د جامو سيمي طناب دي هم راکوی، موری؟

مور يي وويل: څه وربانديي کوی؟ بيا څه چل کوی، زويه؟

ياشار وويل: د سفر لپاره مي په کار دی. چل مل نه کوم.

مور يي حيرانه پاتی ده. نه پوهيده د زوي مقصد يي څه دی. پای کي راضي شوه چي د جامو طناب دي د ياشار وي. کله چي بيده کيدل، ياشار وويل: موري؟

مور وويل: ها، وايه!

ياشار وويل: قول راسره کوی چي دا خبري به چا ته نه وايی؟

مور وويل: زړه دي جمع وي، چاته يي نه وايم. خو ته پوهيری که پلار دي دلته وای، ستا په دي خبرو پوري به يي خندلای؟

ياشار څه ونه ويل. په انګړ کي پراته ول او د ستور تماشا ډير خوندوره وه.

د حرکت ورځ

کار په چټکی سره پر مخ تلو. د ياشار مور به زياتره ورځي د غرمي هم کور ته نه راتله. اولدوز او ياشار لپاره د کار کولو فرصت ډير وو. د کارغانو تګ راتګ کم شوی وو. ميري ډير ځار کاوه. انا ويل: ښه ده لږ تګ راتګ وکړو. که نه نو ميره پوهيږي او کارونه خرابيږي.

د غبرګولی مياشتي وروستی ورځي وي چي جال تيار شو. انا راغله، هغه يي وکوت او خوښ يي کړ او وي ويل: هغه ټول زيار چي مو وباسلو اوس يي وخت دی چي ګټه يي واخلی.

یاشار او اولدوز وویل: کله حرکت کوو؟

انا وویل: که خوښه مو وي، سبا غرمه.

اولدوز او یاشار وویل: هر څومره چې ژر شي ښه ده.

انا وویل: نو، سبا غرمه منتظر اوسی. کله چې مو واوریدل چې دوه کارغانو دری واری قاغ قاغ وکړ، جال راواخلی او بام ته راوخیژی. د اولدوز او یاشار زړونو توپونه وهل، غوښتل یې راپاڅیږي او ونځیږي. لږ چې له دي او هغه ځای وغږیدل انا والوتله او د چینار په ونه کې کیناسته چې څو کوره اخوا وه، قاغ قاغ یې وکړ، وښوریده، پاڅیده او لاړه.

هغوی چې له زړونو خبر نه دي، وایي: اولدوز لیونی شوی ده

شپه شوه. سړې ماښام اولدوز د ځان سره خندیدله. میرې ویل: ینجلې لیونی شوه.

پلار پوښتنه کوله: لوري، ولې خاندي؟ زه خو د خندا څه نه وینم.

اولدوز ویل: د خوشالی نه خاندم. میره به قهر شوه

پلار ویل: له کومې خوشالي؟

اولدوز ویل: ای، همداسې خوشاله یم، څه نشته.

میرې ویل: پریږده یې، لیونۍ ده.

ښه او مهربانه مور

د بیدیدلو وخت وو. یاشار مور ته وویل: مورې، کیدای شي سبا غرمه په کور کې اوسی؟

مور یې وویل: زما سره دې څه کار وو؟

یاشار وویل: هو، غرمه یې درته وایم. زما د سفر په هکله.

مور یې وویل: ډیر ښه، غرمه کور ته راځم.

مور یې د زوي په کار سر نه خلاصیده. په رښتیا چې د سفر خبره یې هم هیره شوی وه او بیا ورپه یاد شوه. خو پوهیده چې یاشار ښه هلك دی او بدکار به ونه کړي. هغه ورته ډیر ګران وو. د ورځې چې به کالو پریمنځلو ته تله، فکر به یې د یاشار سره وو. کله به په خپله ورېږ پاتی شوه، خو د ده دپاره به یې جامې او قلم او کاغذ رانیول. ښه او مهربانه مور وه. یاشار به هم د هر کوچني کار دپاره هغې ته څه نه ویل او نه به یې په عذابوله.

حرکت

اولدوز په زندان کې

سبا شو. څو ساعته وروسته د حرکت وخت راورسیده. وخت ډیر ورو تیریده. یاشار په کور کې یوازې وو. ډیر ناکراره او ناآرامه وو. په انګړ کې اخوادیخوا تلو راتلو او فکر یې د اولدوز او مور سره وو. څو وار یې د انګړ په منځ کې جال خپور کړ او وربانديې کیناست. بیا یې راټول کړ او پر خپل ځای کې یې کیښود.

غرمه یې مور راغله. انګور او ډوډۍ او پنیر یې راوړي ول. ډوډۍ یې وخوړه. یاشار، اولدوز ته اندیښنه درلوده. مور یې منتظر وه چې زوي یې څه ووایي. دواړو څه نه ویل. یاشار فکر کاوه: که اولدوز ونه کړای شي راشي څه به وشي؟ نقشه به ورانه شي. که میره مې په لاس راشي، پوهیږم څه ورسره وکړم. د وینتانو نه یې

رانیسم. پلیتی! ولي نه پرېږدی چي اولدوز زما خوا ته راشي؟ اوس که د کارغانو غږ جگ شي، څه وکړم؟ تر اوسه اولدوز نده راغلی. زړه مي د گوگل نه وځي....

د اوبو راوړل یې بهانه کړل او انگړ منځ ته راغی. د میرې او د پلار غږ د دیوال تر شا نه راتلو. میرې اوبه وراچولی او پلار لاسونه پرېمنځل. ښکارېده چي پلار اوس کور ته راغلی دی. میرې ویل: نه پوهېږی چي لور دي څه بلا راباندي راوستی ده، آخر مجبوره شوم په پخلنځي کي یې بندي کړم...

په دي وخت کي دوه کارغان د چینار په ونه کي کیناستل. یاشار چي هغوی ولیدل، زړه یې وغورځېده. اوس د اولدوز سره څه وکړي؟ مور ورپسي ولیږي؟ داسي نه چي په رښتیا میری بندي کړي وي!

کارغان راوالوتل او د یاشار سرته راورسیدل، هغه ته یې وخندل او د توت په ونه کیناستل او ناڅاپه دوو کارغانو په قاغ قاغ شروع وکړه:

- قاغ!..... قاغ!.... قاغ!...... قاغ!..... قاغ!...... قاغ!.....

د کارغانو آواز له یوې خوا د جگړې د نغارې د غږ په شان وو: هم یې ډار درلود هم یې خوځښت او ټکان. یاشار یو شیبه لاس او پښې ورکې کړی. وروسته په خود راغی او په کراره کوډکي خوا ته لاړ. جال یې راواخیست او په منډه بام ته وخوت. میره او پلار ننوتلي ول. کارغان راغلل د یاشار خوا ته کیناستل او ستړي مه شي یې وکړی.

یاشار جال خپور کړ. لا تر اوسه اولدوز نه وه راغلی. نیمه دقیقه تیره شوه، یاشار لرې وکتل، کیڼ خوا ته لرې په دښتو کي لویه تررړمه راروانه وه اومخي ته راتله.

یو کارغه وویل: راروان دي، ولي اولدوز نه راځي؟

یاشار وویل: نه پوهیږم شاید میرې یې بندي کړي وي.

تررړمه رانژدې شوه. د قاغ قاغ آواز غلی راتلو. اولدوز بیا هم رانغله. کارغان راورسیدل. د زرهاوو کارغانو د قاغ قاغ شور ځمکه او آسمان نیولی وو. ټول ورونه او دیوالونه د تورو کارغانو نه ډک شول. د توت په ونه کي هیڅ ځای خالي پاتی نه شو. خلك د کورونو نه راوتلي ول. ټول ډار نیولي ول.

د یاشار مور دیگ پر سر ایښی وو او د انگړ منځ کي ولاړه وه او نارې وهلی:

یاشار چیرته لاړی؟.... اوس دې سترگي راوباسي!.....

یاشار چي د مور آواز واورید، بلي ته راغی او وې ویل: مورې، مه ډارېږه! دا زما ملگري دي. که زه درته گران یم، لاړه شه اولدوز راولیږه د بام سر ته. مورې، هیله کوم! مورې لاړه شه!... مونږ دواړه باید سفر وکړو....

مور یې زوی ته حیران حیران کتل او څه یې نه ویل. یاشار بیا زاري وکړه: مورې، لاړه شه!.... هیله کوم... کارغان زما ملگري دي... ورځخه مه ډارېږه!

یاشار نه پوهیده څه وکړي. لږ پاتی وو چي په ژړا شي. انا مخي ته راغله او وې ویل: ته لاړ شه په جال کي کینه، زه د څو کارغانو سره اولدوز پسي ځم، وگورم چیرته ده.

د کارغانو نارو ډیر کسان د انگړ منځ ته رایستلي ول. هر چا یو شئی پر سرباندې ایښی وو او په ویره ویره یې آسمان ته کتل. ځیني خلك له ډاره په کوټو کي پاتی شوي ول.

بوډی گانو نارې وهلی: بلا نازل شوی! لاړ شی دعا وکړی. لمونځ وکړی، سوالونه او نذرونه وکړی!

ناڅاپه پلار دانگی په لاس انگړ ته راغی. میره هم ورپسي راووتله. دواړو دیگي پر سر نیولي ول. انا وویل: کارغانو! د دې سرې او ښځې لاس او پښې وتړی، پرینږدي وخوځیږي.

کارغان وربانديې راټول شول، ديګونو شور کاوه ميره او پلار يې ډارول. انا د ځو کارغانو سره ورننوتله. د اولدوز آواز د پخلنځي نه راتلو. د پخلنځي ور کلپ وو. اولدوز په چاړه وهلو سره غوښتل چې ور سوری کړي. يو وړوکی سوری يې هم کړی وو. په دې وخت کې د ياشار مور راورسيده. کارغانو ورته لار پرېښوده. مور په ډېره کلپ وواهه او قفل مات شو. اولدوز راووتله. مور هغه په غېږ کې ونيوله او ښکل يې کړه. اولدوز وويل: موری، زمونږ انديښنه مه کوه، ژر راستنيږو. ميري ته هم مه وايه چې زه تا راوويستلم. ځوروي دی.

د ياشار مور ژړل. اولدوز منده کړه، د چرګانو د کوډګی نه يې يوه کڅوړه راوويستله او د بام سر ته وختله. کارغان ورنه چاپېر ول. کله چې د ياشار خوا ته ورسيده، ځان يې وربانديې وغورځاوه، ياشار ورته غېږ خلاصه کړه او په سينې پورې يې ټينګه کړه او له خوشالی يې وژړل.

انا د ياشار د مور نه مننه وکړه، بام ته وختله او په لوړ آواز يې وويل: کارغانو، حرکت وکړی!

ناڅاپه کارغان پر حرکت راغلل او په مښوکو او پنجو يې جال ونيو او پورته يې کړ. ياشار د جال پر څنډو پورې مزي تړلي ول. کارغانو هغه سره نيولي ول. ياشار د پاسه غږ کړ: موري، مونږ لاړو. پلار ته مې سلام ورساوه، ژر بيرته راځو، مه خپه کيږه!

کارغانو ميره او پلار پر خپل حال پرېښودل او روان شول، هغه دواړه په انګړ کې ولاړ ول او چيغې وهلې. لرګي او ډبرې يې ويشتلې، جامې يې څيرې څيرې شوی وی او ځو ځايه زخمي شوی هم ول.

بالاخره د ښار نه لری وتل.

په زرهاوو کارغان د ماشومانو شاوخوا نه راټول شول. يوازې سر د پاسه يې خالی وو. اولدوز وريځو ته کتل او د ځان سره يې وويل: څومره ښکلی!

کارغانو شور کاوه او تلل.

تلل د کارغانو ښار ته.

تلل هغه ځای ته چې د "پلار" د کور نه ښه وو.

تلل هغه ځای ته چې "ميره" هلته نه وه.

د شهيدو او ناکامو ملګرو په ياد، چوشکونه لرې وغورځوی!

انا، پيغله کارغه او ښاغلی کارغه راغلل او د ماشومانو سره کيناستل چې ځو خبرې ورسره وکړي او بيا لاړ شي د نورو په شان کار وکړي.

اولدوز خپله کڅوړه خلاصه کړه او يو کميس يې راوويست او ياشار ته يې وويل: دا د پلار دی، ستا دپاره مې راوړ. بيا به يې اغوندې.

ياشار مننه وکړه.

په کڅوړه کې يوه اندازه ډوډی او پنير هم ول. اولدوز د کارغه ځو ښکی له جيبه راوويستلې او انا ته يې ورکړی او وې ويل: انا، د "ښاغلي کارغه" ښکی دي. د يادګار په توګه مې ساتلي وې چې تا ته يې درکړم. زه او ياشار به "ښاغلی کارغه" او مور يې هيڅکله هير نکړو. هغوی زمونږ په خاطر ووژل شول.

انا ښکی واخيستلې، هوا ته پورته شوه او په داسې حال کې چې د ماشومانو او کارغانو پر سر الوتله، په لوړ آواز يې وويل: ستاسو په اجازه غواړم دوه ټکي خبرې وکړم.

کارغان غلي شول. انا يو چوشك د وزر له لاندې نه راوويست او وې ويل: ګرانو دوستانو! ښو کارغانو! همدا اوس اولدوز ما ته د "ښاغلي کارغه" ځو بڼکي راکړی. مونږ هغه ساتو. د دې دپاره چې د يوې مهرباني او فداکارۍ مور او زوي نښه ده. دا بڼکې به مونږ ته وښيئی چې مونږ هم زړه ور او ښه کارغان اوسو.

اولدوز او ياشار هورا وويل.

کارغانو په زوره زوره قاغ قاغ کړی.

انا خپلې خبرې ته ادامه ورکړه: خو دا "چوشك" لرې غورځوم. د دې پاره چې ميرې د اولدوز دپاره رانيولی وو چې تل هغه وزبيښي او مجال ونلري چې خبرې وکړي او د چا سره د زړه خواله وکړي.

اولدوز خپل چوشك وپيژاند. هاغه چې "ښاغلي کارغه" ته يې ورکړی وو.

انا چوشك کښته راغوځار کړ، کارغانو شور جوړ کړ. انا وويل: ميرې "ښاغلی کارغه" ووژلو. "ښاغلی کارغه " يې نامرداه کړ. خو ياشار او اولدوز هغوی هير نکړل. نو ژوندی دي وي هغه ماشومان چې هيځکله خپل نامراده او شهيد ملګري نه هيروي!

کارغانو په زوره زوره قاغ قاغ کړی. اولدوز او ياشار لاسونه وتړل او هورا يې وويل.

د هاغه غرونو پر سر، د کارغانو ښار، غرميشته کارغان

له لرې نه لوړ غرونه ښکاره شول. انا راکښته شوه او وې ويل: د هاغه غرونو پر سر، د کارغانو ښار دی. تعجب ونه کړی چې مونږ ولې راغلي يو او د غره پر سر مو کورونه جوړ کړي دي. کارغان ډول ډول دي.

پای

د ۱۳۴۴ کال - منی

د ملګرو ليك

دا هم د هغو ماشومانو د مينې ډك ليك دی چې د "اولدوز او کارغانو" کيسه يې د چاپ نه وړاندې اوريدلې ده. او وې نه غوښتل چې غلي پاتی شي. ليك د دغو ماشومانو د ښوونکي په لاس ماته رارسيدلی دی.

د اولدوز ملګرو ته سلام وايو. هر ځوك چې مونږ ته د اولدوز خبر راوړي زيری ورکوو. مونږ د کارغانو، ياشار او اولدوز په اړه اندينښنه لرو. زمونږ سره صابون ډير دی. غواړو هغه اولدوز ته ورکړو. مونږ د پسرلي په انتظار يو. نور به کارغان نه ځوروو. مونږ غواړو ميندي د کارغه د مور په شان وي. د کارغه مور، مور ده. پر مونږ ګرانه ده. د کارغه مور پر ميره ګرانه ده. مونږ غواړو زمونږ ميندې زمونږ پر پلرونو ګراني وي.

مونږ فکر کوو "ښاغلی کارغه"، اولدوز او ياشار تللي دي چې دعوا وکړي. دعوا وکړي د پلرونو او ميرو سره. مونږ به ياشار ته غشي او ليندی جوړی کړو. د کارغانو ځالی نه ورانوو، ځو ښاغلی کارغه وربانديځ کيني. کله چې پلار راشي، ميره راشي، اولدوز راخبر کړي. مونږ به اولدوز ته بوټان او جامې ورکړو. کبان به غلا کړو. غني به راغونډې کړو. ښاغلی کارغه به زيری راوړي. په جګړه کې به بريالی شي.

یاشار به د اولدوز لاس ونیسي، رابه شي. اولدوز به ښه مور شي او یاشار به ښه پلار شي. مونږ به د دوی په واده کي نڅا وکړو. مونږ په اندیښنه کي یو. ټولو ته په اندیښنه کي یو. غواړو د دوې مرستي ته ورشو. غواړو دوی ژر د کارغانو له ښار نه راستانه شي.

د اولدوز، یاشار او د کارغانو ملګري

(د آذرشهر، د امیر کبیر د دولتي ښوونځي د شپږم ټولګي د ۲۸ زده کوونکو نوم او لاسلیك – ۴۴\۱۱\۱۴)

"سیند خپرندویه" خپاره کړي دي:

۱. د کمونیزم اصول، فریدریش انګلس، ژباړه – فرهاد ویاړ
۲. دیالکتیك ماتریالیزم د ځوانانو لپاره، رضا قرباني، ژباړه – مرینه سحر
۳. د یوه شاعر اندیښني، احمد شاملو، ژباړه – فرهاد ویاړ
۴. یو شعر چې کرکه ده، پاځون دی او انتقام، سپیڅلی
۵. مور مې ښکلې نشوه، رضا فرمند، ژباړه – فرهاد ویاړ
۶. مارکسیزم او رفورمیزم، و.ا. لنین، ژباړه – هاشم سهار
۷. لیوهولان- یو ستر ژوند! یوه پرتمینه مړینه!، ژباړه – فرهاد ویاړ
۸. د شناخت په اړه یو څو خبرې، صمد بهرنګي، ژباړه - څرك
۹. ارنستو چه ګوارا، م. بنیامین، ژباړه – فرهاد ویاړ

خپریږي:

د دیالکتیك ماتریالیزم او تاریخي ماتریالیزم په اړه، ستالین

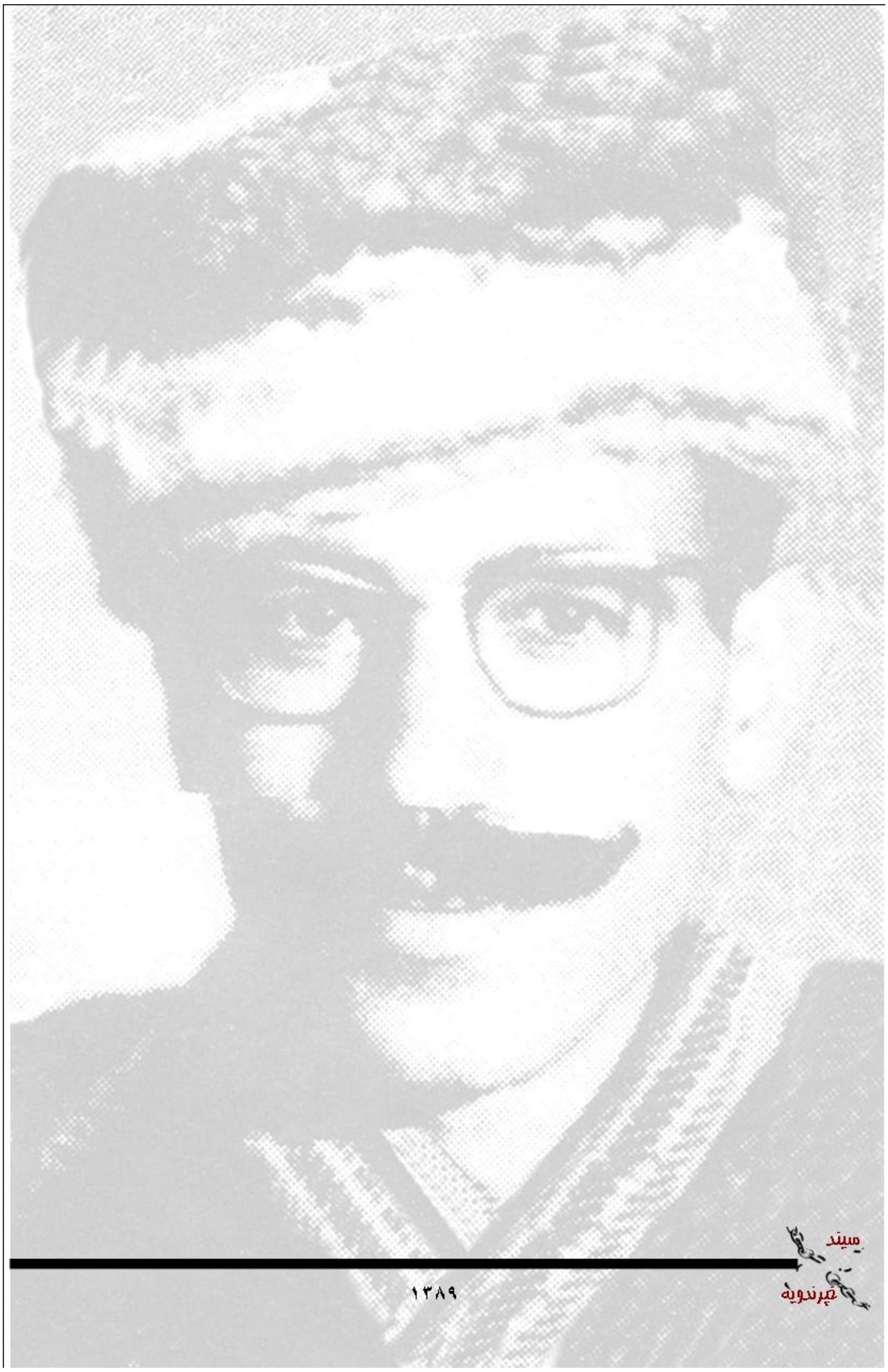
۱۳۸۹
میند
خپرندویه